

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÇOCUK KLASİKLERİ

ŞAHMARAN

SENNUR
SEZER

2.
BASIM

Resimleyen: Cem Kızıltuğ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Sennur Sezer

1943'te Eskişehir'de doğdu. İstanbul Kız Lisesi'nde öğrenimini yarıda bırakıp 1959-1964 yılları arasında Taşkızak Tersanesi'nde ikmal ve muhasebe memuru olarak görev aldı. 1965'ten itibaren aralarında düzeltmenlik, redaktörlük ve metin yazarlığı da olan pek çok işte çalıştı.

Yazıları *Vartlık*, *Yeditepe*, *Hürriyet Gösteri*, *Yazko Edebiyat*, *Hürriyet Avrupa* baskısı, *Cumhuriyet Kitap*, *Elele*, *Beaute*, *Evrensel* ve *Radikal Kitap* gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı. Sezer'e 1980 yılında *Kadınların Sesi* dergisinin 8 Mart Ödülü; 1987'de Halil Kocagöz Şiir Ödülü; 1990'da Sıtkı Dost Çocuk Edebiyatı Ödülü; 1998'de 'şiiri alanlara taşıdığı için' Pir Sultan Abdal Dernekleri Edebiyat Ödülü verildi. 2000 yılında Oğuzkaan Koleji'nin '2000 yılı şiir ustaları' sanını Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Sunay Akın ile birlikte aldı; aynı yıl Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü kazandı. Eşi Adnan Özyalçınar ile yaşadığı İstanbul'da, 2015 yılında hayata gözlerini yumdu.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 283

Türk Edebiyatı: 47

Şahmaran

Sennur Sezer

© Sennur Sezer, 2006

© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2014

Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Son Okuma: Alkım Özalp

Kapak Tasarımı ve Çizimler: Cem Kızıltuğ

Kapak Uygulama: Gökçen Yanlı

Grafik: Yeşim Ercan Aydın

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Bu kitabın ilk baskısı 2007 yılında yapılmıştır.

Kırmızı Kedi'de Birinci Basım: Nisan 2014, İstanbul

İkinci Basım: Nisan 2018, İstanbul

ISBN: 978-605-4927-25-8

Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2

34310 Haremderesi/İSTANBUL

Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi

Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL

T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Sennur Sezer

ŞAHMARAN

Öykünün neyi anlatacağını açıklar

Ey dostlar, ey yârenler, ey gün görmüşler ve gençlik denen çağa yeni girmişler... Bilin ki bu anlatacağım bir dostluk ve bağlılık öyküsüdür. Bağlılık, yani sadakat... Sadakat, sözünde durma, sözünü tutma, sevgisinden caymama kolay söylenir sözlerdir ama yapılması zor işlerdendir.

Sadakat altına benzer, denenmedikçe gerçeği sahtesinden ayırt edilemez... Sadık kimdir, hercai kim bilinmez. Kimin özü sözüne uygun, ikiyezlü kim, tanınmaz. Sözün özü, sadakat nedir kolayca anlaşılmaz. Sadakati, vefayı sınayacak, deneyecek kuyumcu ustası da tektir, yaşamak denir adına.

Bu dünyada kim tuttuğu sözde durmuş, hangi ölümlü dostundan caymamış ki? Tanrı emaneti can bile gün gelir, bırakır gider bedeni. İşte o yüzden insanoğlu ölümle korkutulduğunda, ölümlü olduğunu unutup çoğunlukla canı kadar sevdiği arkadaşlarına verdiği sözü tutmamış. Ama ölümle yüz yüze geldiğinde bile korkmayıp dostunu koruyanlar da olmuş. Onlar ölseler de saygıyla anılmış adları.

İşte bu öykü o türden bir bağlılığın, kim bilir belki de sevginin, öyküsüdür. Bu yeryüzünde yaşayan yaratıklardan

biri, kendisi insan olmasa da, insan dostuna sadık kalmış. Bu yüzden öyküsü anlatılagelmiş yüzyıllardır. İbret alınmış.

Bu öykü işte o öyküdür, Şahmaran dedikleri yılan şahının öyküsü.

Danyal derler bir yol göstericiyi anlatan kıssadır

Yüzlerce yıl önce, insanlar sapkınlık içinde yaşar, ne dünyanın ne de dünyada yaşayanların değerini bilirlerken adına Danyal denen saygıdeğer bir hekim vardı. Bu hekim yalnız bedenleri değil, insanların ruhlarını da tedavi etmeye çalışırdı. Halka verdiği öğütler hep iyilikten yanaydı. Bu yüzden Hekim Danyal'ın, Tanrı tarafından insanları doğru yola çağırarak görevlendirilmiş bir yalvac olduğunu söyleyenler de vardır. Danyal'ın yaşadığı şehrin Adana olduğu sanılır.

Danyal her otu, her çiçeği hastalarında dener, eriştiği sonucu bir deftere yazardı. Kimileri Danyal'ın ölüme de çare bulduğunu, bu bulduğu çareyi de bir deftere yazdığını anlatır. Ne var ki dünya düzeninin sağlıklı oluşunun canlıların ölümüne bağlı olduğunu düşünen yüce Tanrı, Danyal'a yüce bir melek gönderip defterin o sayfasının suya düşmesini, ölüme çare ilacının yitmesini sağlamış. Bu suyun geçtiği tarlalarda biten otun, tahılın dertlere deva olduğu söylenir. Çukurova'nın bereketi, topraklarına can ekilse bitmesi de belki bu yüzdendir.

Ölüme çare bulduğu ister gerçek olsun ister efsane, aslı şu ki Hekim Danyal herkesin derdine ilaç ararken kendi

derdini unutturdu. Danyal'ın derdi çocuksuzluktu. Terzi söküğünü dikemez derler, ki gerçektir, Danyal da çocuksuzluk derdine ya bir ilaç bulamamış ya da çare aramamıştı. Zamanla da durumuna alıştı. Yaşı epey ilerledikten sonra bir gün karısı ona bir çocukları olacağını muştuladı.

Kim bilir çocuğu olacağına çok sevinmekten mi, yaşının gereği mi, Hekim Danyal birden hastalandı. Yaptığı onca ilaç, kaynatığı ot, kardığı merhem para etmedi. Durumu her gün kötüleşti. Sonunda karısına,

– Hanım, ömrümün sonuna geldiğim belli, dedi. Bunca yıldır doğmasını istediğim, özlediğim çocuğu görmek, kucağıma almak nasip değilmiş. Tanrı böyle hükmetmiş. Ardımdan ağlayıp inleme. Keyifli olmaya, yemek yemeye, dinlenmeye çalış, işi gücü umursama ki hastalanma. Çocuğumuz sağlıklı doğsun.

Bu söz üstüne karısının gözleri doldu. Belli etmemeye çalışarak gözyaşını silmeye çalıştı. Danyal, karısının omzunu tapışlayarak onu yatıştırmaya çalıştı. Sonra sesinin titremesini engellemeye uğraşmadan,

– Bunca yılı birlikte yaşadık, dedi. Hayattır bu, bin zorluğu vardır, eğer seni incittiysem bağışla. Haklarını helal et.

Karısı, bu söz üstüne kendini tutamayıp ağlamaya başladı:

– Yüz binlerce kez helal olsun, dedi. Asıl sen benim kusurağımı bağışla, haklarını helal et.

– Benden yana tüm haklarım helal olsun. Ben senden hoşnudum. Dilerim Tanrım seni bana öte dünyada da yoldaş eder.

Danyal bunu söyledikten sonra içini çekti, arkasından da,

– Senden bir isteğim var, bunu vasiyet sayıp mutlak yerine getir, dedi. Doğacak çocuğumuz eğer oğlan olursa adını

Camasb koy. Ne yap yap okut. Büyüdüğünde de ilaç defterimi ona ver.

Hekim Danyal'ın dediği çıktı. Birkaç gün sonra öldü. Oğlu onun ölümünden sonra doğdu. Adı babasının isteğine kondu. El bebek gül bebek büyütüldü. Ama analar-babalar çocuklarının altın tahtını yapar, bahtını yapamazlar. Camasb onca ünlü okula gidip, nice üstat hocanın rahlesi önüne diz çöktüyse de tek harf öğrenemedi. Kimi bu durumu, "Eh, ünlü sözdür, ölüden diri, diriden ölü doğar," diye yorumladı. Kimi, "Babasız çocuğun okuması zordur, meğerki Tanrı isteye," dedi. Sözün kısası Camasb'ın bilimden pay alacak anlayışı olmadığına karar verildi.

Adana çarşısı ezelden büyüktür, çarşıda her sanatın ustası bulunur. Danyal Hekim'in dostları Camasb'ı, "Varsın ekmeğini zanaattan edinsin, emeğinin karşılığıyla geçinsin," düşüncesiyle çarşıya çiraklığa verdi. Ancak yine olmadı. Camasb ne kuyumcu yanında kalıp altın ezdi ne demirci yanında durup demir dövdü. Varsa yoksa yaşlılarıyla gezip tozma, aylaklık. Sonunda Hekim Danyal'ın hatırına Camasb'ı çirak alacak sanat ehli tükendi, Camasb'ın aylaklığı tükenmedi. Eh, hazıra dağlar dayanmazmış. Camasb'ın anasının elinde avcunda bir şey kalmadı.

Sonunda bir gün oğlunu karşısına alıp dedi ki:

– Bak oğlum, bunca yıl gezdin tozdun, eğlendin. Bu evin ekmeği suyu nasıl gelir, önüme bir tas çorba nasıl konur diye tasa etmedin. Sonunda babanın hekimlik edip biriktirdiği, benim hanımlık edip artırdığım, canımdan esirgediğim ne varsa tükendi. Elimde kala kala kefen param kaldı. Bu bir mesele değil de, yarın bir gün emrihak vaki olup ben öldüğümde sen ne yapacaksın?

El der ki: “Evlendir de sorumluluk öğrensin.” Onları dinleyip seni evlendirsem elin kızına da yazık. Önce eve ekmek getirmeyi öğren.

Camasb, anasının bu sözlerini başını eğmiş, utanarak dinliyordu. Duyulur duyulmaz bir sesle,

– Ne desen haklısın ana, dedi. Bundan böyle sen ne dersen onu yapacağım.

Annesi, Camasb’ın bu uysallığıyla yatışmıştı:

– Şu kalan son paramızla sana iki eşek alalım da, odunculuk yap. Ekmek alacak paramız olsun.

Camasb da, ne yapsın, razı oldu.

O günden sonra delikanlı her gün erkenden kalkıp, eşekleriyle öteki odunculara katılmaya başladı. Dere tepe dolaşıyor, dağdan kurumuş ağaçları seçip kesiyor, hayvanlarına yükleyip şehre getiriyordu. Zor işti bu. Hele şehirde odunlara müşteri araması. Müşteriye odun beğendirmesi, pazarlık etmesi.

Odunculuk zor işti ama sermaye istemeyen işlerden biriydi. Sermayesi olmayanlar hünerlerine, mesleklerine güvenirler. Camasb’ın da ne hüneri vardı, ne mesleği ne de sermayesi.

Camasb'ın arkadaşlarının hainliğini anlatır

Yine bir gün Camasb'la öteki oduncular erkenden yola düştüler. Kuru ağacın bol olduğu bir koruluğa gideceklerdi. Daha yolu yarılamadan bir yağmur boşanmaz mı? Aksilik bu ya hepsi de buralara ilk kez geliyordu. Çevreyi tanımıyordu. Görünüşte yakında sığınacak hiçbir yer yoktu. Gele gele bir dağ eteğine geldiler. (Kimileri bu dağın Misis yakınlarında olduğunu söyler.) Yağmurun elverdiği ölçüde çevrelerine bakındılar, dağın eteğinin biraz yukarısındaki kayaların dibinde bir mağara gördüler. Canlarını zor şer oraya atıp yağmurun şiddetinin azalmasını beklemeye başladılar. Ama yağmur şiddetini azaltacağına gitgide arttırdı.

Mağara onları yağmurdan koruyordu ama işte hepsi o kadar. Oturup durmaktan, yağmurun şarıltısından, havanın boğunukluğundan Camasb'ın canı sıkılmıştı. Arkadaşları da uyuklayıp duruyor, iki laf etmiyordu. Oyalanmak için elindeki değnekle oturduğu yerdeki toprağa şekiller, harfler kazımaya başladı.

Camasb kendini toprağı kazımaya öyle vermişti ki çevresinde olup biteni bile duymuyordu. Birden değneği sert bir

şeye takıldı. Biraz daha kazınca değneğine takılanın demir bir halka olduğunu gördü. Halka taş bir kapağa takılıydı.

Camasb dinlediği masalları hatırladı. Bu kapağı kaldırıncı altından belki de bir hazine çıkacaktı. Ama kapağı uğraştı, denedi kaldıramadı. Taş kapak bütünüyle toprağa gömülüydü. Çevresindeki toprak da öyle sertti ki, çubuk değil kazma bile batmıyordu. Arkadaşlarını çağırdı.

Oduncular, Camasb'ın gösterdiği kapağın çevresini hep birlikte ellerindeki araçlarla kazdıklarında taşın bir kuyunun ağzının kapağı olduğunu gördüler. Kapak bir kişinin kaldıramayacağı kadar ağırdı. Bu taş kapağı elbirliğiyle kaldırdıklarında da kuyunun, ağzındaki taş çembere kadar dolu olduğunu fark ettiler.

Mağaranın yarı karanlığında kuyunun suyunu iyi göremiyorlardı. Biri kuşağındaki su tasını uzattı kuyuya. Ama tas kuyudaki sıvıya zor battı. Tastaki sıvının ne olduğunu anlamak için tatmalarını önerdi Camasb. Arkadaşları itiraz ettiler:

– Deli misin sen? Ya bu kuyudaki zehirli bir şeyse?

– Her kuyunun suyu içilir mi? Zaten koyu bir şey. Neft midir nedir?

– O kadar meraklıysan sen tat bize de söyle.

Camasb parmağını su tasına uzattı, değdirdi, ağzına götürüp, çekinerek yaladı. Bir an ağzındaki tadın ne olduğunu anlamak ister gibi durdu. Yeniden uzattı parmağını. Yüzünde keyifli bir gülümseme belirmişti. Arkadaşları kuyudakinin ne olduğunu anlayıp anlamadığını sorduklarında yine keyifle yanıt verdi:

– Bu kuyudaki... immm... süzme nefis bir bal!

Arkadaşları önce inanamadılar. Teker teker baktılar kuyuyu dolduran koyu sıvının tadına:

- Bal yahu, sahiden bal!
- Hem de misler gibi kokuyor!
- Balcı esnafı çıldırır bunu görse.

Sonra ne yapacaklarına karar vermek için epey konuşup danıştılar. Balı şehre götürüp satmaya karar verdiler. Hemen aralarından birini balları şehre taşıyacakları tulumları almak için çarşıya gönderdiler. Ötekiler de onu bekleyeceklerdi.

Tulumların getirilişini beklerken tasarayı geliştirdiler. Balları çarşıya, çarşıda tanıdıkları olanlar götürecekti. Bal tulumlarının bir bölümü çarşıya götürülmüşken ötekiler balın kalanını tulumlara dolduracaktı. Balı satan, paraları da buraya getirecekti. Balın hepsi satılıp bitince parayı eşitçe bölüşeceklerdi. Bu koşulları herkes kabul etti. O ara birisi,

- Elimize geçecek paranın yarısını Camasb'a vermemiz gerekir, dedi, balı o buldu.

Bu söze de kimse karşı çıkmadı.

Tulumlar geldi, bal doldurulup eşeklere yüklenip çarşıya iki kişi tarafından götürüldü. Ötekiler balı kuyudan boşaltmayı sürdürdüler. Ne var ki kuyudaki bal azaldıkça balı kuyudan, daha doğrusu sarnıçtan alıp tulumlara doldurmak zorlaşmaya başladı. Camasb, kalanı kuyuda bırakmayı önerdiyse de buna kimse yanaşmadı. Kalan bal hepsinin kaç aylık kazancına bedeldi. Yazıktı bunu dağ başında bırakmak. Sonunda aralarından birini iple kuyuya sarkıtıp kalan balı sıyırmasına karar verdiler. Kimin sarkıtılması önerilse, ötekiler itiraz etti:

- Cahit'i sarkıtsak...
- O epey kilolu, kuyunun bileziğinden giremez...
- Ya Cabbar...
- Onun da boyu uzun, eğilmesi gerekir. Rahat hareket edemez...

Sonunda kuyuya Camasb'ın sarkıtılmasına karar verildi.

Camasb'ın beline ip bağlayıp kuyuya sarkıttılar. Kuyuda kalan balı elindeki tasla sıyıra sıyıra tulumlara doldurdu. Baldan temizlenen bir yere ayaklarını basıp, belindeki ipi çözdü, tulumlardan birine bağlayıp seslendi:

- Hey, çekin tulumu yukarı.

Bu arada yukarıdaki oduncular, Camasb'ı kuyuda bırakmaya karar vermişlerdi. Böylece ona pay vermekten kurtulacaklar, herkesin payına düşecek para daha fazla olacaktı. Camasb'ın ip bağladığı tulumlardan sonuncusunu yukarı çektikten sonra kuyunun kapağını kapatıverdiler. Taş kapağın kuyunun çemberine çarpışı tok bir ses çıkardı. Camasb birden karanlıkta kalınca ne olduğunu anlamadı. Kapağın kazayla kapandığını sandı. Arkadaşlarına seslendi, seslendi. Cevap yok.

Sonunda arkadaşlarının onu kuyuda bıraktıklarını anladı. Bunu neden yaptıklarını anlayamadı önce. Düşüne düşünene onun payına düşecek parayı aralarında paylaşmak için yaptıklarını kavrayınca üzüntüyle bir kenara çöktü. Ağlamaya başladı.

Camasb kuyuda ağlayadursun, biz bakalım arkadaşları ne yaptı.

Oduncular, balların parasını paylaştıktan sonra, Camasb'ın eşeklerinden birine odun yükleyip onun evine gittiler. Annesine,

- Teyze başın sağ olsun, dediler. Camasb bizimle gelirken eşeğinin biri Kaplan Deresi'ne kaçtı. O da hayvanının peşinden koştu. Biz yetişene kadar kaplanlar ikisini de parçalamış. Bizim elimizden onların cesetlerini oracığa gömmekten fazlası gelmedi. İşte öteki eşeğiniz. Yüküyle sana getirdik.

İstersen odunu sen sat, istersen bizimkilerle birlikte satıp sana parasını getirelim.

Zavallı kadıncağz, aldığı kara haberle yıldırım çarpmışa dönüp, düşüp bayıldı. Oduncular onun başına komşularını çağırıp, çekip gittiler. Camasb'ın öldü dedikleri eşeğini satıp izini bellisiz ettiler. Bir süre sonra da bal satışından kazandıkları paralarla tüccarlık yapmaya başladılar. Arada sırada Camasb'ın anasına uğrayıp beş-on kuruş vererek vicdanlarını uyutmaya çalıştılar.

Kuyudaki Camasb'ı anlatır

Camasb'ın anası kara yaslara batıp ağılarken, oduncu hain arkadaşları dükkânlar açıp, mallar satıp kâr ediyor, bu kazanca Camasb yüzünden eriştiklerini düşünmüyorlardı bile... Onlar her günkü işleriyle uğraşadursun, biz haberi bal kuyusundan verelim. Kara yazılı Camasb kuyunun dibinde ne yapıyor bir bakalım?

Camasb okumaya yazmaya gönül indirmemişti ama git-tiği okullarda dinlediği derslerden bir şeyi iyi öğrenmişti: "İnsanoğluna umutsuzluk yaraşmaz. Ne kadar kötü duruma düşerse düşsün, yapacağı şey son soluğuna kadar umut edip uğraşmak, Yaradan'a güvenerek, kurtulmaya çalışmaktır."

O yüzden ilk anda kendini çaresiz hissedip bir süre ağ-layıp sızlandıktan sonra bu kuyudan dışarı nasıl çıkacağını düşünmeye, kuyunun duvarlarını eliyle yoklamaya başladı. O sıra parmaklarının değdiği yerden aşağıya kıvıl kıvıl bir şeyin düştüğünü duydu. Duvardan da iğne gözü kadar bir ışık sızmaya başladı. Camasb ışığın alacasında yere düşe-nin akrebe benzer bir böcek olduğunu gördü. Kendi kendi-ne, "Burası balla doluydu. Bu böcek buraya dışardan gel-miş olmalı," dedi. Onun girdiği deliği bulmak için de ışık

gelen yeri eliyle kazmaya başladı. Biraz sonra toprak sertleşince belindeki bıçağı çıkarıp kazdığı deliği genişletmeye koyuldu. Ne kadar sonra bilinmez, iğne ucu ışık büyüdü. Camasb'ın da umudu arttı. Uğraşa didine sığabileceği kadar büyüttü deliği. Işığın geldiği yere ulaşmak için bir geçit yapmaya koyuldu. Camasb bu geçidi kaza kaza ilerledikçe ışık arttı. Sonunda gözleri kamaştı bir anda. Ve delikanlı kendini kuyunun dışında buldu.

Camasb güneş ışığıyla kamaşan gözlerini bir an kapatıp açınca kendini düşte sandı. Benzerlerini masallarda dinlediği bir bahçenin kapısı önündeydi. Delikanlı oymalı demir kapıyı itip bahçeye girdi. Çimenler, yoncalar, renk renk binlerce çiçek, baş döndüren bir çiçek kokusu... Biraz ilerleyince bahçenin ortasında mermer bir havuz gördü. Havuzun fiskiyesinin fışkırttığı su güneşe doğru yükseliyor, su damlaları güneş ışığıyla elmaslar gibi ışıdayarak havuza dökülüyordu.

Delikanlı büyülenmiş gibi havuza doğru yürüdü. Su içti. Elini yüzünü yıkadı. Su yorgunluğunu, üzüntüsünü almıştı. Çevresine biraz daha dikkatle baktı. Havuzun karşısına bir taht konmuştu. Bu taht yemyeşil bir taştan oyulmuştu ve çevresine yüzük taşı gibi ışıklar saçıyordu. Tahtın yanlarına altın ve gümüş sandalyeler sıralanmıştı. Camasb birden ne kadar yorgun olduğunu duyumsadı. Bir an çimenlere uzanıp uyumayı düşündü. Sonra, "Ömrümde bir defa olsun bir tahta otursam ne olur," diye söylendi kendi kendine. Çıkıp tahta oturdu ama ne garip şey... tahtın taştan olması onu hiç rahatsız etmedi. Kadife bir yatak gibi gövdesini sarmaladı sanki. Bu olağanüstü durumu düşünecek hiç hali yoktu. Başını tahtın arkasına dayadı ve uyuyakaldı.

Her gümüş sandalyede bir ejderha

Camasb uykusunda seyredildiğini hissetti. “Annem yine beni uyandırmaya gelmiş olmalı,” diye düşünerek gerindi. Doğruldu ve nerede olduğunu anımsayıverdi birden. Kendi tahtın üstündeydi ama tahtın çevresindeki sandalyelere ejderhalar kıvrılmıştı. Hepsi gözlerini dikmiş onu seyrediyorlardı. O kadar korktu ki, sesi yitti. Tam o sıra gökgürültüsü gibi bir ses işitildi. Camasb’ın yüreği ağzına geldi. Çünkü çevresindeki ejderhalar bir anda kıvrıldıkları yerlerden kalkmışlar, aynı yöne dönerek sıralanmışlardı. Birini selamlar gibi başlarını eğdiler. Camasb da onların eğildiği yere bakınca dizlerinin bağı çözüldü. Dumana benzer bir yaratık başının üstünde ısıll ısıll bir tepsi tutarak ona yaklaşıyordu. Kalkmak istedi, yerinden kıpırdayamadı.

Dumana benzer yaratık, artık cin mi ifrit mi dev mi her neyse, tahtın önünde durdu ve başının üstündeki tepsiyi tahtın üstüne, Camasb’ın yanına koyup çekildi. Camasb ürkererek tepsiye baktı. Tepsinin içinde sütbeyaz bir yılan vardı. Ancak yılanın başı olağanüstü güzel bir insan başıydı. Camasb bu baştaki lüle lüle saçlara baktı, bir genç kız seyrediyorum sandı. İnsana dimdik bakan uzun kirpikli kara

gözlere daldı, bir delikanlı gördüğüne inandı. O ara tepsi-deki insan başlı yılan tatlı bir sesle, "Hoş geldin, sefa gel-din benim aziz misafirim," dedi. Sonra ejderhalara ısıklık gibi bir sesle bir şeyler mırıldandı. Ejderhalar saygıyla yerlerine kıvrıldılar. Camasb, insan başlı yılanın onları selamladığını anladı.

İnsan başlı yılan Camasb'a,

– Rahat ol ey misafirim, dedi. Sana ne benden ne de şu gördüğün canlılardan bir zarar gelir. Adım Yemliha, laka-bım Şahmaran'dır. Yılanlar şahuyım. Bu gördüğün ejderlerin hepsi benim adamlarımdır. Onlardan korkup çekinme. Ay-rıca yeryüzünde ne kadar yılan ve yılan cinsinden yaratık varsa benim emrim altındadır. Adımı andığında sana hiçbir dokunmaz.

Bu taht da bana Tanrı bağışdır. Yanıma ancak senin gibi bir sevgili konuğum oturabilir.

Tam o sıra Camasb'ın ödünü koparan duman benzeri ya-ratığın bir benzeri tahtın önüne dikilmesin mi. Elinde pırıl pırıl bir tepsi. Tepsi tepeleme altın rengi erikle dolu. Camasb, "Elimi uzatsam mı uzatmasam mı," diye düşünürken bir ya-ratık daha bitiverdi yerden. Onun elindeki tepside de kehri-bar gibi üzümler göz alıyordu. Camasb daha üzümlere elini uzatmadan bir başkası ıslıl ıslıl elmalarla, bir diğeri buğulu kirazlarla görünmez mi!.. Şahmaran gülümseyip insan di-linden başka bir dille yaratıklara bir şeyler söyledi. Onlar da nerden buldularsa altın sehpalara meyve tepsilerini ânında sıralayıp yok oldular. Şahmaran, Camasb'a meyveleri ikram etti. Camasb korktuğu yaratıklar ortada görünmediğinden rahatça tattı meyveleri. Her tattığı yemişle korkusu, tasası azaldı. Doydu. Rahatladı.

Şahmaran'ın bir baş hareketi, sofraların da, sofralarda

hizmet edenlerle ejderlerin de ortadan kayboluvermesine yetti. Şahmaran o zaman tatlı bir sesle,

– Ey misafirim insanoğlu, dedi. Anlat bakalım kimsin, kimlerdensin, buraya nasıl geldin? Yolun bu Tanrı kulu uğramaz Misis Kalesi'ne nasıl düştü?

Camasb; Şahmaran, Misis Kalesi dediği zaman bahçenin ta ötesinde kale duvarlarını ayırt etti. Sonra da babasının kimliğinden başlayıp bütün ömrünün öyküsünü anlattı. Sonunda söz odun taşıyışına, yağmurda sığındıkları mağaraya ve bal kuyusuna geldi.

Arkadaşlarının onu bal kuyusunda nasıl bırakıp gittiklerini, kendisinin akrebe benzer bir böceği izleyip çıkışı buluşunu anlattı.

Şahmaran dinlediklerinin son bölümüyle hüüzlenmişti.

– Yazık, dedi, anlaşılan yine rahatımız bozuldu. O kuyu benim bal sarnıcımdı. İnsanoğulları onu bilmezdi. O ki buldular, bundan sonra bize hiç rahat vermezler.

Camasb, yavaş yavaş alıştığı Şahmaran'ı yatıştırmak istedi:

– Üzülmeyin ey şah, dedi. Gerçi insanlar bal kuyusunu buldular ama bir daha buraya uğramazlar. Kimseye de buradan söz etmezler. Edemezler.

Şahmaran,

– Tanrı'dan dilerim, sen haklı olasan, dedi. Fakat buraya kimsenin gelmeyeceğinden nasıl böyle emin olabiliyorsun?

Camasb,

– Beni kuyuda bırakanlar öldüğümü sanıyorlar, dedi. Kurtulduğumu bilmiyorlar ki. Kuyudan bir başkasına söz ederlerse cesedim bulunur. Onlar da cinayetten zindanı boy-larız diye korkarlar. Kimseye ne kuyunun yerinden ne de baldan söz edebilirler. Hiç korkmayın...

Şahmaran, Camasb'ın bu sözleriyle rahatlamış gibiydi. Dedi ki:

– Ey misafirim Camasb! Sen buraya gelip de bizleri gördüğünde ne kadar korktun, nasıl tedirgin oldunsa inan ki ben de seni gördüğümde öyle korkup tedirgin oldum. Çünkü insanoğulları bizi ne tanır ne de yerimizi bilir. Biz de böylece rahat yaşarız. Seni görünce yine bir düşmanla karşılaştım diye kuşkulandım.

Camasb, Şahmaran'ın sözünü kesti:

– Söyleyin ey yılanlar şahı, dedi. Ben silahsızım, savaşçıya benzer yarım yok. Siz benim neyimden kuşkulandınız? Neden ürktünüz?

Şahmaran içini çekti:

– Ben bir tarihte insan eline düştüm, dedi. İnsanoğlu elinde esir kaldım. Kırk gün. Kırk acı gün. Ben insanoğlunun nasıl hileci, nasıl fesatçı olduğunu bilirim. Ben insanoğlundan korkarım.

Camasb:

– Ey yılanlar şahı rahat olun, dedi. Size kim ne yapabilir?

– Bak Camasb, ben insanoğlunun elinden kırk günde sağ kurtulabildimse bu daha ecelim gelmeyişindendir. Eğer burada olduğum bilinse yine bana rahat vermezler. Bin bir hileyle rahatsız ederler. Ama dediğin doğruysa, ki inşallah öyledir... kuyudan buraya yol olduğunu bilen yoksa... şimdilik endişe edecek bir şey yok demektir.

Camasb böyle cinler, ejderler, gulyabanilerce korunan birinin nasıl insan eline düştüğünü ve neden insanlardan korktuğunu merak etmişti. Olabildiğince tatlı bir sesle Şahmaran'a dedi ki:

– Ey Şahmaran, ben başımdan geçenleri hiç eksiksiz

anlattım. Siz de kerem edin, insan eline düşüşünüzü anlatın ki, beniademe belki ders olur.

Şahmaran gülümsedi.

– Bu uzun ve ibret verici bir öyküdür, dedi. Kulaklarını iyi aç da dinle, soyundan geldiğin insanoğlunu da tanı...

Belkiya'nın öyküsü

Şahmaran öyküsüne şarkı söyler gibi ezgili bir sesle başladı:

– Bir zamanlar, yani çok çok eskiden, Mısır'da bir hükümdar vardı. İsrailoğulları'ndandı. Adına Oşe Şah derlerdi. Çok bilgeydi. Bir gün kutsal kitabı Tevrat'ı okurken, son peygamber olarak gelecek olan Hazreti Muhammed Mustafa'nın anlatımına ve İslam'ın övgüsüne rastladı. Kendi kendine, “Halk bu sözleri okursa, kendi dinini bırakıp bu peygamberin dinine girmeye heves eder. Oysa bu peygamberin gelişine daha yüzyıllar var. Halk, bilgisizliğinden kendi dininden olur ve yeni dini de bulamayacağından ortada kalır,” dedi. Bu inançla son peygamberi anlatan kısmı Tevrat'tan ayırıp bir gümüş sandığa koydu. Gümüş sandığı hazinesindeki bir odaya yerleştirdi. Kapısını da duvarla örtüttü, yerini bellisiz etti.

Bir süre sonra da ömrü tükendi, atalarının yanına gitti. Ardında iki oğul kalmıştı. Oğullarından büyüğünün adı Belkiya ve küçüğünün adı Kahir'di. Belkiya bilge bir kişiydi. Babasının yerine tahta onu geçirdiler.

Belkiya, halka daha iyi hizmet etmek için hazineyi kontrol

etmekle işe başladı. Hazine dairesini dolaşırken bir duvarın durumundan kuşkulandı. Biraz dikkat edince bu duvarın sonradan örülmüş olduğunu fark etti. Duvarı yıktırınca mermer bir kaide üzerine konmuş gümüş sandığı buldu. Babasının ya da ondan öncekilerin bunu önemli bir nedenle yaptığına inandığından, sandığı özel odasına götürüp açtı. İçindeki beyaz derilere yazılmış kitap bölümünü çıkarttı. Hz. Muhammed, yani son peygamber övgüsünü okudu. İçine bir aşk ateşi düşüp Hz. Muhammed'in doğup doğmadığını, İslam'ın dünyayı şerefendirip şereflemediğini merak etti. Tahtını, tacını kardeşi Kahir'e bırakıp yoksul bir derviş kılığında yollara düştü. Gide gide deniz kenarına vardı. Orada sefere hazırlanmış gemiler görüp, bu gemilerin nereye gittiğini sordu. Gemiciler bütün gemilerin buradan önce Şam şehrine gittiğini söylediler. Şam'dan istediği ülkeye gemi de kervan da bulabilirdi. Belkiya bunu duyunca gemilerden ilk kalkacak olana bindi.

Belkiya'nın gemi yolculuğu oldukça keyifli başlamıştı. Hava iyi, deniz sakindi. Kaptan birkaç gün sonra bir adaya yanaştı. Yolculara da bu adadan taze su ve meyve yükleyeceğini, isteyenlerin bir süre adada gezip dolaşabileceğini bildirdi.

Belkiya, tayfa ve öteki yolcularla birlikte adaya çıktı. Ada meyve ağaçları ve pınarlarla cennet gibi bir yerdi. Ancak ne insan izi görünüyordu ortalıkta ne de başka bir canlı. Sanki kuşlar bile bu adaya uğramıyor gibiydi. Belkiya önce geminin öteki yolcularıyla adayı dolaşmaya çıktı. Bir süre sonra yoluna yalnız devam etmenin daha güzel olacağına karar verdi. Dolaşa dolaşa yoruldu. Bir ağacın gölgesine uzandı. Uyuyakaldı.

Belkiya uyandığında karanlık çökmüştü. Aceleyle yerinden fırladı, bağıra çağıra sahile indi. Gemicilere, yolculara

seslendi. Sesine cevap veren olmadı. Soluk soluğa kıyıya indi. Ama ortalıkta kimseler yoktu. Gemi gitmişti. Biraz daha çaresizce haykırdıktan sonra adada yapayalnız kaldığını anlayarak olduğu yere çöktü. Başını ellerinin arasına alıp ne yapacağını düşünmeye başladı.

Belkiya, düşüne taşına onu kurtarabilecek olanın su almak için adaya gelecek bir gemi olduğuna inandı. Bu yüzden ne bahasına olursa olsun sahilden ayrılmamalıydı. Adaya uğrayacak ya da adanın yakınından geçecek ilk gemiyi görebilmek için nerede kalması gerektiğini düşünürken birtakım sesler duydu. Yerinden kalkıp, yavaş adımlarla sesin geldiği yana yürüdü. Yaklaştıkça ses güçlendi. Birden ağaçların seyreldiği bir alanda toplanmış yılanlar gördü. Her yılan bir deve boynu kalınlığındaydı. Garip bir dille birbirleriyle konuşuyor ya da tartışıyorlardı. Bu görüntü o kadar garibine gitti ki, korkmak aklına bile gelmedi. Durup onları seyretmeye başladı. O sırada onu gören bir yılan yanına gelip, Belkiya'nın anadiliyle,

– Sen kimsin, diye sordu. Aslın ve cinsin nedir?

Belkiya, biraz şaşarak,

– Adım Belkiya, dedi. İnsanım. Ademoğlu da denir bize. Beni İsrail kavminden ve Mısır ülkesi halkındanım.

Yılan:

– Biz ‘insan’ denen canlıyı duymuş ama görmemiştik, dedi. Mısır’ı da Beni İsrail’i de bilmeyiz. Ama seni görüp insanoğlunun nasıl bir şey olduğunu anladık. İnsanoğullarının hepsi sana benzer mi?

Belkiya insanların birbirlerine benzeyen benzemeyen yanlarını dili döndüğünce anlattıktan sonra yılan:

– Peki siz kimseniz, diye sordu. Benimle nasıl benim dilimle konuşuyorsunuz? Benim dilimi nereden biliyorsunuz?

Yılan:

– Biz karşılaştığımız her canlıyla onun dilince konuşabiliriz, dedi. Bu bize bir Tanrı bağışdır. Biz cin denen topluluktanız. İnsanlara ve öteki yaratıklara bize sataşmasınlar diye onların korktukları kılıkta görünürüz...

Belkiya,

– Burada mı yaşarsınız, diye sordu.

Cin,

– Hayır, dedi. Asıl ülkemiz burası değil, yılda bir-iki kez canlıların olmadığı yerlerde toplaşırız.

Belkiya bu yılan görünüşlü cine, onu yollara düşüren İslam sevgisini ve başından geçenleri anlattı. Şimdi bu adadan kurtulması için yardımcı olup olamayacağını sordu.

Yılan,

– Başından geçenler, yazgındır, dedi. Sevgi uğruna yola düşen başına gelenlere severek katlanmalı. Dilerim Tanrı yardımcın olur. Bizim elimizden senin için dua etmekten başkası gelmez.

Belkiya, konuştuğu cin yılanı teşekkür edip yürümeye koyuldu. Bir süre sonra adanın öbür kıyısına vardı. Kıyıda boş bir kayık duruyordu. Kürekleri de içindeydi. Belkiya bu kayığın oraya nasıl geldiğini düşünmedi bile. Tanrı'ya şükrederek kayığa atlayıp kürek çekmeye başladı. Bir süre sonra rastlantı ve dalgalar onu benim bulunduğum adaya sürükledi. Yorgundu, susamıştı. Küreği sahile çekip, adaya çıktı. Su bulmak için dolaşırken benim tahtımın bulunduğu alana geldi. O adada da bu havuza benzer bir havuzum vardı. Çünkü ben suyu seyretmeyi severim. Fıskiye den dökülen suları içip serinledikten sonra senin gibi oracıkta uyuyakaldı.

Uyandığında beni ve ejderhaları görüp korktu. Ben onun haline acıdım. Yanına gidip,

– Korkma ey insanoğlu, dedim. Benim adım Yemliha, lakabım Şahmaran’dır. Bu ejderlerin ve tüm yılan soyundan olanların hükümdarıyım.

Sonra korkusunu yatıştıracak sözler söyledim, ikramlarda bulundum.

(Camasb, Şahmaran’ın anlattıklarını dinlerken, kendi durumunu hatırlıyor, bu merhametli yılan şahına hayran oluyordu.)

Sonunda Belkiya, korkusundan kurtuldu. Bana, hükümdar olduğu ülkesini, Tevrat’taki son peygamberle ilgili bölümü anlattı. Okuduklarıyla bu peygambere aşk gibi bir sevgi duyduğunu, onu bulmak için yollara düştüğünü söyledi. Benden bu peygamberi aramak için yoluna devam etmesine yardımcı olmamı istedi. Bana inandığım her şey adına onu engellemem için yalvardı.

Ben de Belkiya’ya dedim ki:

– Aslında ben, benimle karşılaşan insanoğlunu bir daha insanlar arasına göndermem. Ama sen inanç yüzünden, Tanrı için, O’nun yüzü ve huyu güzel son elçisi için yola düşmüşsün, sözünü elbet tutarsın. O yüzden seni insanlar arasına göndermem için bana iki konuda söz vermeni istiyorum.

Belkiya, hemen inandığı tüm tanrısal değerler adına yemin etmeye koyuldu. Ben, ona yemin etmesine gerek olmadığını söyledim. Yalnızca iki koşulumu kabul edecekti. Bu koşullarımdan ilki aradığı son peygamber Muhammed Mustafa’yı bulursa, onun ayak bastığı yere benim için de yüz sürüp, Mahşer günü beni de korumasından yoksun bırakmamasını istemekte. İkincisi, bizim yerimizi hiçbir insana söylememekti... Belkiya hemen, her iki konuda da söz verdi. İnandığı tüm kutsallıklar adına da ant içip yemin etti. Ben

de onu sandalına bindirdim. Yanına da yolda ona yardımcı olsun diye bir ifrit katıp, Şam'a yolladım.

Belkiya, Şam'a ulaştı. Ama orada aradığını bulamadı. Çünkü o sırada son peygamber henüz doğmamıştı bile. Hayal kırıklığı ve üzüntüyle Kudüs'e gitti.

Şahmaran anlattığı öyküye ara verdiğini belli etmek ister gibi susuverdi birden. O anda tahtın önünde sedef kakma sehpalara belirdi. Sehparaların üstünde gökkuşağı gibi renk renk cam sürahilerle, incecik bardaklar vardı. Sürahilerden meyve ve çiçek kokuları yükseliyor, her sehpanın önünde hizmet etmek için bir ifrit bulunuyordu. Camasb ne sürahilere ne de ifritlere baktı. Gözleri bir noktaya takılı öyle oturup kalmıştı. Şahmaran tatlı bir sesle nesi olduğunu sordu. Camasb, içini çekip,

– Gitti dediniz, diye hıçkırdı birden. Evinin, tanıdıklarının yanına ulaştı. Ne olur siz de sevdiklerinizin başı için, beni bıraksanız da gitsem... Anama kavuşsam...

Şahmaran gülümsedi.

– Hani başıma gelenleri merak ediyordun, dedi. Neden insanlara güvenmediğimi öğrenmek istiyordun. Daha öykümün yarısını bile izlemedin. Önce Belkiya, Kudüs'te ne yaptı, Ukap ile nasıl tanıştı, Ukap kimdi öğren... Sonra konuşuruz gerisini.

Ardından çevresine baktı, akşamın çökmekte olduğunu gördü.

– En iyisi bu gece dinlen, dedi. Ukap'ı yarın anlatayım.

Bir ifrit bulutsu gövdesiyle Camasb'ı sarıp sarmaladı. Camasb bir an havalandığını, uçtuğunu sandı. Az sonra karanlıkta yumuşak bir ışıqla parıltıdan örtülerle süslü bir yatakta buldu kendini. Yatağın yumuşaklığı, beklemediği olaylarla karşılaşmanın yorgunluğu onu bir anda uykuya çekti.

Belkiya, Ukap'la tanışır

Ertesi sabah Şahmaran ile havuz başında buluştular. Meyvelerle şerbetlerle, insanoğlunun daha önce tatmadığı yiyeceklerle karınlarını doyurdular. Sonra Şahmaran, öyküsünün ikinci bölümünü anlatmaya başladı.

– Belkiya, Kudüs'te Ukap adında bir simyacıyla tanıştı. Simyacılık, madenlerin birbirini nasıl etkilediğini araştırma bilimidir. Kimyacılığın atasıdır ama simyacılar asıl sıradan madenleri altına çevirecek 'felsefe taşı'nı ararlar. İşlerine olağanüstü güçleri karıştırırlar. Ukap adındaki bu simyacı 'hikmet' denilen bilimi de öğrenmişti. Bu bilimlerle uğraşırken bir gize ulaşmıştı. Davut Peygamber oğlu Süleyman Peygamber'in bütün hayvanlarla konuştuğu, cinlere ve insanlara hükümdar olduğu, rüzgârlara buyruk verebildiği bilinir. Meğer Süleyman Peygamber bunu yapabilmek, yani insanlara, cinlere, rüzgârlara, kuşlara ve bütün hayvanlara egemen olabilmek için yüzüğünü kullanıyormuş.

Bu yüzüğü ona Tanrı bir melek ile göndermişti. Bu yüzüğü kim parmağına geçirirse, yüzüğün güçleri ona boyun eğdi. Yani bu yüzüğü takan kişi, Süleyman Peygamber

gibi olağanüstü bir güce ulaşır, tüm canlıların sözünü anlar, onlara söz geçirebilirdi.

Okuduğu gizemli kitaplardan öğrendiğine göre, Süleyman Peygamber, Kudüs'te Hakkın rahmetine kavuşmuştu. Ama cinler Süleyman Peygamber'in cesedini alıp yedi denizin ortasındaki bir adaya taşımışlardı. Adadaki bir mağarayı bir saray gibi bezemişler. Süleyman Peygamber'in cesedini de bir altın tahta oturtmuşlar. Onu uzaktan gören, gözleri kapalı olduğundan uyuyor sanıyormuş. Dünyadaki bütün canlılara hükmetmesini sağlayan yüzük de parmağındaymış. Öteki yüzükler arasında rengiyle, ışığıyla belli edermiş kendini.

Ukap, işte kitaplardan öğrendiği bu yüzüğü ele geçirerek Süleyman Peygamber gibi dünyaya egemen olmak istiyordu. 'Mühür kimdeyse Süleyman odur' deyimindeki mühür işte bu yüzüktü. Bu yüzüğü parmağına geçirip hele bir yeni Süleyman olsun, dünya görecekti nasıl hükümdar olunur. Bundan başka bir düşü, düşüncesi yoktu Belkiya'nın, hep aynı hayali kurmaktan aynı şeyleri düşünmekten son peygambere ulaşmak, onu görmek sevdasına benzeyen bir tutkuya kapılmıştı.

Ukap, Süleyman Peygamber'in bulunduğu adaya gitmek için denizleri, daha doğrusu okyanusları aşmak zorunda olduğunu biliyordu. Kitaplarda yazılı mağaraya gemilerle gidemezdi. Çünkü 'yedi deniz'i aşmaya cesaret edecek gemicileri ve kaptanı bulsa bile Süleyman Peygamberin bulunduğu adaya gitmek istediğini nasıl söyleyecekti? Geminin kaptanı, hatta tayfası bu sihirli yüzüğü ona bırakırlar mıydı hiç?

Yedi denizin ortasındaki adaya nasıl ulaşacağı sorununu çözebilmek için aylarca düşünmüş, durmadan gizemli kitaplar karıştırmıştı. Sonunda bu soruna bir çözüm bulmuştu.

Okuduğu kitaplardan öğrendiğine göre, dünyada pek az ki-
şinin bildiği bir bitki vardı. Bu bitkinin özsuğunu ayağına sü-
ren suyun üstünde karada yürür gibi kolayca yürür de suya
batmazdı. Yedi denizi aşmak için bu bitkiyi bulacak, suğunu
ayağına sürecekti. Denizleri böyle aşacaktı. Böylece yeni bir
sevdaya, bu olağanüstü bitkiyi bulma sevdasına düştü. Do-
laştığı her yerde bu bitkiyi arayıp soruyor, ne var ki böyle bir
bitkinin varlığını duymuş olana bile rastlayamıyordu.

Ukap yeniden ne yapacağını bilmez duruma düştü. İmda-
dına yine gizem kitapları yetiştı. Bu kitaplara göre aranılan
bitkileri bulmanın tek yolu Şahmaran'la birlikte dolaşmaktı.
Çünkü Şahmaran'ın dolaştığı yerdeki bütün otlar ve ağaçlar
dile gelip özelliklerini söylerler. Ukap, Şahmaran'ı bulmak,
onu yanmda gezdirmek istiyordu. Suda batmasını engelle-
yecek bitkiyi bulunca denizleri aşmak için hazırlık yapacaktı.

Ne var ki Ukap, bütün araştırmalarına soruşturmalarına
karşılık, Şahmaran'ı, yani beni gördüğünü söyleyen bir ki-
şiyi bile bulamamıştı. Tam Şahmaran'ı bulmaktan umudu-
nu kesecekti ki, tacını tahtını bırakıp uzak ülkeleri gezmiş,
gezdiği yerlerde garip serüvenler yaşamış olduğu söylenen
gezgin Belkiya'nın Kudüs'e geldiğini duydu. Hemen onu
görmeye gitti.

Ukap, Belkiya ile kısa sürede dost olmayı başardı. Her
gün buluşuyor, uzun uzun söyleşiyorlardı. Sonunda Ukap,
Belkiya'ya gezip dolaştığı yerlerde Şahmaran adını duyup
duymadığını sordu. Belkiya, önce bana verdiği söze sadık
kaldı. Kimselerin görmediği pek çok garip şeyi anlattı. Ama
Şahmaran'dan söz etmedi. Ukap onun bu tavrına kandı,
Belkiya'nın işine yarar bir şey bilmediğine inandı. Belkiya,
Ukap'a kendini yollara düşüren konuyu anlattıktan sonra,
onun Şahmaran'la ne yapmak istediğini sordu.

Ukap içini çekerek,

– Beni yollara düşüren de senin son peygamberi görmek isteğine benzer bir sevdadır, dedi. Ben de Süleyman Peygamber’in Mağarası’na gitmek istiyorum. Ama bu mağara gemilerin yolu üstünde değil. Üstelik gemilerin ulaşmak için belki yıllar boyu yelken açmaları gereken uzak, sapa bir yerde.

Belkiya,

– Peki ama Şahmaran’ın bu mağara ile ne ilgisi var, diye sordu.

Ukap,

– Şahmaran’ın dolaştığı yerdeki otlar, ağaçlar, çiçekler dile gelirmiş, diye yanıtladı onu. Denizleri kolay aşabilmek için bana bir ağaığın yaprağı gerekli. Bu ağaığın yapraklarının suyunu ayağına süren denizlerin üstünde toprakta yürür gibi yürürmüş.

Ukap bunları anlatırken bir an Belkiya’nın yüzüne baktı. Onun dikkatle dinleyişinden kuşkulandı. Sahte bir üzüntüyle içini çekerek,

– Yazık ki Şahmaran’ın yerini bilmiyorsun, dedi. Bilsen, Şahmaran’la dolaşır, denizi geçebileceğimiz ilacın ağacını bulur, yapraklarını birlikte toplardık. Süleyman Peygamber’in Mağarası’na da beraber giderdik. Mağaranın bekçileri olan cinler senin de sorununu özebilirlerdi.

Belkiya, Süleyman Peygamberin mağarasındaki cinleri duyunca, onların güçleri için söylenenleri anımsadı. Son peygamberi bulup görmesine yardımcı olabileceklerine inandı. Bunları düşünürken de yüzünün renkten renge girmesini engelleyemedi. Onun bu heyecanlanması Ukap’ın gözünden kaçmamıştı. Konuyu biraz daha deşti:

– Cinler zamana hükmederler, dedi. İsterlerse ileri, ister-

lerse geri akıtırlar. Onların yapamayacağı yoktur. Belkiya çaresiz bir hayranlıkla görmek istediği kişiye kavuşma kapılarının açıldığına inandı. Yüreği ağzına geldi. Yine de tedbiri elden bırakmamaya çalıştı.

Konu kendisiyle ilgili değilmiş gibi sordu:

– Eğer Şahmaran'ı eline geçersen ne yaparsın?

– Ne yapacağım, onunla aradığım bitkiyi bulana kadar dolaşır, sonra onu serbest bırakırım.

Belkiya,

– Ona bir zarar vermezsin değil mi, dedi.

Ukap bu kez içtenlikle,

– Niye zarar vereyim ki, diye yanıtladı onu. Benim ondan bir istediğim yok ki... Benim derdim denizleri geçebilmek... Eğer Şahmaran o otu tanıyor, yerini biliyorsa yerini söyler, ben de otu bulur bulmaz serbest bırakırım onu.

– Yemin eder misin?

– Elbette, kutsal bildiğim her şey üstüne yemin ederim.

O zaman Belkiya daha fazla dayanamayıp Şahmaran'ı gördüğünü, yerini bildiğini söyledi. Ukap, bu söz üzerine çılgına döndü:

– Doğru söylüyorsun, değil mi, diye soruyordu durup durup. Doğru söylüyorsun...

Belkiya da usanmadan aynı yanıtı veriyordu:

– Evet, Şahmaran'ın nerede olduğunu biliyorum, seni onun olduğu yere götüreceğim... Ama sen de söz verdiğin gibi ona zarar vermeyeceksin. İşin bitince özgür bırakacaksın. Sonra beni de Hazreti Süleyman'ın mağarasına götüreceksin.

Sonunda Ukap yatıştı ve yol hazırlığına başladı. Bir süre sonra onları istedikleri yere götürecek küçük bir gemi bulmayı başardılar...

Şahmaran'ın adasında

Şahmaran anlattıklarından yorulmuş gibiydi. Camasb'ın anlamadığı bir-iki kelime fısıldadı. Bir anda Camasb havalandığını hissetti. Göz açıp kapayana kadar kendini bir başka bahçede bir sedirin üzerinde buldu. Bu bahçede sandalyeler, uzanılacak sedirler tatlı tatlı akan ırmağın içine yerleştirilmişti. Su sesi bir ezgi gibiydi. Şahmaran,

– Su sesi dinlendirir, dedi. Üzüntüleri giderir, acı veren anıları hafifletir. Ben Belkiya'nın sözünü tutmayışını ne zaman hatırlasam...

Şahmaran'ın sesi bir hıçkırıkla kesildi.

Camasb, yılanlar şahını nasıl teselli edeceğini bilemediği için sustu.

Şahmaran yeniden konuşmaya başlarken, sesinde acı bir alay vardı:

– Ağlamam seni şaşırtmasın, yıllar önce yaşanmış bu olayın beni üzmesi yalnız özgürlüğümü yitirmem yüzünden değil. Güvencimin, inancımın boşa çıkmasından... Neyse, biz öykümüze dönelim.

Ben o adada yanımda hiçbir koruyucu olmadan gezebiliyordum. O sabah da güneşin tadını çıkarmak için yoncaların

çiçeklendiği o çayırılığa çıktım. Burnuma güzel bir koku geldi. Çayırın ortasında demir bir sandık duruyordu. Kapağı yarı açıktı. Sandıktan hiçbir yabancı koku almadım. Hatta tanıdık bir koku bile vardı. Belkiya'nın kokusunu andırıyordu. Sandığın içinde ne olduğunu merak ettiğim için içine süzülürdüm. Sandıkta iki billur kâse vardı. Biri bembeyaz bir sıvıyla doluydu. Öteki gül rengi, ikisinin kokusu da iştah açıcıydı. Önce beyaz sıvıyı tattım. Çok lezzetli bir süttü. İçtim, içtim... kanamadım. Kırmızı sıvının ne olduğunu da merak ettim. Kokusu bu tasta şarap olduğunu söylüyordu ama alıştığım şaraplardan daha çok meyveleri andırıyordu. Biraz içtim, tadı beni daha çok içmeye kışkırttı sanki. Hem meyveye hem bal ile bademe benziyordu. Ne kadar içtim bilemiyorum. Orada sızıp kalmışım. Kim bilir şaraptan mı... yoksa içinde bir ilaç mı vardı...

Şahmaran huçkırmakla gülmek arasında bir ses çıkarırdı. Camasb, Şahmaran'ın kendisiyle alay etmeye çalışarak üzüntüsünü dağıtmaya çalıştığını anladı. Şahmaran yeniden konuşmaya başladığında gözlerinde yaşlar parılıyordu:

– Benim sandıktan çıkmadığımı görünce, Ukap gelip sandığın kapağını kapatmış. Sandığı gemiye yüklemişler. Ben sarsıntıdan kendime geldiğimde karanlık bir yerdeydim. Bulunduğum yer çok havasızdı... Çok rahatsızdım. Sonraları sandığın içinde olduğumu anladım. Biraz sonra sandığın kapağı açıldı. Orta yaşlı bir adam yanı başıma bir kâse süt bıraktı. Adamı hiç tanıımıyordum, kokusunu da daha önce duymamıştım.

İster istemez sordum: “Kimsiniz? Beni neden tutsak ettiniz?” Adam, “Sultanım, benden korkma,” dedi. “Adım, Ukap. Aradığım bir şey var. Bana yalnızca senin yardım edebileceğini bildiğim için seni misafir etmeyi denedim.

Tutsaklık ne demek?" Ben adamın yalan söylemediğini sezdim sesinden. Yine de sesimi sertleştirmeye çalıştım: "Nedir aradığınız?" Ukap, olabildiği kadar sakin olmaya çalışarak Hazreti Süleyman'ı, onun sihirli yüzüğünü, Hazreti Süleyman'ın yedi deniz ortasındaki mağarasını, oraya karada gibi denizin üstünden yürüyerek ulaşabilmek için yapraklarının suyu ayağa sürülmesi gereken ağacı anlattı. Ben Hazreti Süleyman'ın yüzüğünü ele geçirmeyi neden bu kadar istediğini sordum. Ukap kanımı donduran bir kahkaha attı. Sonra, "Sultanım," dedi, "dünyaya egemen olmak az şey mi?.. Bu dünyaya bir gün Süleyman olmak bin gün çile çekmeye değmez mi?"

Bu dünyaya egemen olmasını Tanrı'nın istediği bir peygamberin yerini almak bana delice göründü. Ama özgür kalmak istediğim için bu konuda konuşmadım. Beni ne zaman serbest bırakacağını sordum. Hemen denizi geçmesi için gereken ağacı bulunca beni serbest bırakacağına yeminler etmeye başladı. Hiç sesimi çıkarmadım. Yalnızca kendim için beni böyle delice tutkulardan Tanrı'nın korumasını istedim.

Ukap gelip güzel sözlerle beni yatıştırmaya çalışarak demir sandığın kapağını kapattı. O günden başlayarak bana bitmez tükenmez görünen bir yolculuk başladı. Ben karanlık sandığın içinde sarsıla sarsıla akşama kadar taşınyordum. Kimi zaman sarsıntı beni duvarlara çarpıyor, demir duvarlar bedenimi incitiyordu. Ne var ki Ukap aradığı ağacı bir ayak önce bulsun da bu tutsaklıktan kurtulayım diye sesimi çıkarmıyor, acılara katlanıyordum. Ukap'ın beni dolaştırdığı yerlerdeki otlar, ağaçlar, çiçekler birer birer özelliklerini sayıp döküyorlardı. Ama beni taşıyanların hızı değişmediğine göre çiçeğinin suyunu içenlerin genç kaldığı ot da, yaprağı göze sürüldüğünde gece görmeyi sağlayan çalı da, bundan

daha önemli özellikleri olanlar da Ukap'ı ilgilendirmiyordu.

Sonunda bir akşam, günlük yiyeceğimi vermek için sandığın kapağını açtığında beni yara bere içinde buldu. Beni dikkatle muayene eden Ukap ertesi sabah erken yola çıkmayıp, bir-iki saat dinlenmeme izin vermek zorunda kaldı. Yeniden yola çıktığımızda gün öğleyi geçmişti. Birden her zamankinden daha büyük bir hızla sarsıldım. Sandık sanki yere atılmıştı. Dışarıda Ukap'ın deli gibi bağırان sesi sandığın demir duvarlarını bile sarsıyordu:

“Aradığımı buldum, âlemin sultanı benim... benim... benim!” Ben bu çığlıkları duyunca benim sandığımı hemen açacaklarım sandım. Ama kapak bir türlü açılmadı. Sonunda uyuyakalmışım.

Güneşin ısıcağıyla uyandım. Kapak birden açılmıştı. Sandığın başma dikilen Ukap, “Müjdeler olsun ey Şahmaran, artık seni bırakacağım,” dedi. “Aradığım ağacı buldum, yapraklarını sıkıp suyunu çıkardım. Şimdi sıra bu suyu ayaklarıma sürüp yedi denizi aşır Süleyman'ın mağarasının bulunduğu yere gitmeye geldi.” Ben Ukap'ın bu sözleri söyleyişinden doğru söylediğini anladım ama sevinemedim. Çünkü nerede olduğumu bile doğru dürüst bilmiyordum. “Ey Ukap,” dedim. “Beni burada bırakırsan, bu yaralı halimle kurda kuşa yem olurum. Lütfen beni bulduğun yere bırak.” Ukap bana cevap vermedi. Ben ısrar ettim: “Beni bulduğunuz ada, Süleyman Peygamber'in adasına buradan daha yakındır.” O zaman Ukap sandığın kapağını kapatıverdi.

Yollarda daha ne kadar sarsıldım, kapağı ne kadar sonra açtı bilmiyorum, ama çevreme bakınca evimin bulunduğu adada olduğumu gördüm. Kendimi ok gibi sandıktan dışarı attım. Gücümün yettiğince uzaklaşmaya çalıştım. Dönüp arkama baktığımda gördüm ki sandığın kapağını açan

Ukap'ın yanında biri daha dikiliyordu. Bir de ne göreyim, bu adam Belkiya değil mi!.. Birden Ukap'ın beni nasıl bulabildiğini anladım. Kendimi tutamadım, "Yazıklar olsun Belkiya sana!" diye haykırdım. "Ben seni evimde ağırladım, gitmek istediğin Şam'a gitmene yardımcı oldum. Senin bunca iyiliğe karşılığın, benim yerimi bildirip tuzağa düşmeme, demir bir sandıkta kırk gün hapsedilmeme yardımcı olmak mıydı? Yazıklar olsun, insanlar gerçekten vefasızmış!" Belkiya utandı. Başını yere eğerek, "Beni affedin," dedi. "Ukap, eğer sizi bulursa benim de isteğime kavuşabileceğimi söyledi, size zarar vermeyeceğine de söz verince dayanamadım. Ne olur beni affedin."

Utanması, pişmanlığı içtendi, gerçektir. Bunu hem yüzünün kızarmasından hem de sesinin titremesinden anlamıştım. Dayanamadım, yeniden seslendim: "Gerçi beni kırk gün tutsak ettiniz ama yeniden evime getirdiniz. Bu yüzden size bir öğüt vereyim, peşinde olduğunuz yüzük, bir mühür yüzüktür. Tanrı onu yalnızca Süleyman'a kismet etmiştir. Ondan başkası o mührü kullanamaz. Canınızdan olursunuz, gençliğinize yazıktır, vazgeçin. Zaten bu anlamsız tutku yüzünden otları can kulağıyla dinleyip sözlerini anlamadınız, böylece cezalandırıldınız, bir daha cezalanmayın."

Ukap, "Ey yılanlar şahı, otların sözlerinden neyi kaçırdım?" diye sordu. Ben de, "Dikkat etseydiniz otun birinin, 'Benim suyumu içen kıyamete kadar ihtiyarlamaz, saçı ağarmaz, beli bükülmez,' dediğini duyacaktınız, dedim. Böyle daha neleri, ne olağanüstü özellikleri olan otları dikkatsizlik yüzünden duymadınız. Bence o otların her biri bir Süleyman hazinesi ederdi."

Ukap söylediklerimi duyunca beni özgür bıraktığına pişman oldu. "Sultanım, kerem et yanıma gel, geri dönüp o

otları bulalım. Ben de her dileğini yerine getireyim,” dedi. Ben onun sözlerini acı bir kahkahayla yanıtladım: “Bir kere insanoğluna inandım, kırk gün çile çektim, bir daha insanoğlunun sözüne kanar mıyım hiç? Tanrım beni insanoğlunun hilesinden tuzağından korusun!”

Ukap, sözlerimi kibirli bir edayla dinleyip dedi ki: “Sen bilirsin Sultanım, kaçan fırsata ağlayacak kadar ahmak değilim. Tanrı dileğini versin, ben istediğime kavuştum, muradıma erdim. Bundan sonra benim için söylenen hiçbir sözün değeri yoktur.” Sonra da Belkiya’nın elinden tutup çekti, birlikte denize doğru ilerlemeye başladılar. Belkiya dönüp dönüp arkasına bakıyor, belki de benimle vedalaşmak istiyordu. Onun haline acıyıp seslendim:

“Ey Belkiya, sen iyiliğime kemlikle yanıt verdin ama... ben senin gibi çiğ süt emmiş değilim. Benim sözümü dinle, yanındaki adama uyma. Süleyman Mağarası’na girsen bile sakın yüzük mührü sen alma. Ona el sürmenin cezası ateşte yanmaktır. Bırak alabilirse Ukup alsın!”

Onlar deniz üstünde yürüyerek Süleyman’ın Mağarası’na yöneldiler, ben de evime, bahçeme döndüm. Yönettiğim canlar beni görünce çok sevindiler, bunca gündür nerede olduğumu sordular. Ben de başıma gelenleri anlattım. Hepsi çok üzüldüler. Bir ağızdan, “Ah, haberimiz olaydı da onları bin parçaya böleydik!” diye haykırdılar.

Onları yatıştırdıktan sonra dedim ki: “Artık bu ata yurdunda bize rahat yoktur. Ademoğlunun birinin burayı öğrenmesiyle bin kişinin öğrenmesi farksızdır. Biri olmazsa biri bizim huzurumuzu, rahatımızı kaçıtır. Onların hileleri, tuzaklarıyla başa çıkamayız. Kendimize insan ayağı basmadık bir yer bulalım.” Onlar da kabul ettiler. Düşünüp taşınıp kış için burayı, yaz için Kafdağı eteğinde bir yaylayı seçtik.

O günden beri de ata yurdumuz adama uğrayamadık... Orasının her mevsimi bahardır...”

Camasb, şahmaran’ın uzun kirpikli kara gözlerinde yaşların parıldadığını görünce hiç şaşmadı. Özlemek nedir iyi biliyordu. Ama şimdilik kendisinin özlemlerini dile getirmekten sakınması gerektiğini sezdi. Sustu.

şahmaran, yurdunu özlemenin acısını Camasb’dan çıkarmak ister gibi, kinle, düşmanca bir tavırla böldü sessizliği. “Bana, yanında bunca koruyucu varken neden korkuyorsun, diye sormadın. Çünkü insansın, bilirsin ne gökte kuş ne denizde balık kurtulur elinizden. Elbet bilirsin ki insanın en zayıfı bile hileciliğiyle en yırtıcı canavarları yener. İnsanın bulunduğu yerde ne başka canlılara, hatta ne de canavarlara rahat huzur vardır.” Camasb fırsatı kaçırmadı, olabildiğince saygılı bir sesle, “Sultanım,” dedi, “biliyorum varlığım sizi de sizi koruyanları da tedirgin etmektedir. Ben kendi dileğimle burada değilim. İzin verseniz gitsem, hem ben özlediklerime kavuşsam hem de siz huzura kavuşsanız.” şahmaran ıslıklı bir kahkaha attı: “Yoo,” dedi, “işte bu olamaz. Seni yeryüzüne insanlar arasına gitmeye bırakamam. Sözüne de güvenemem. İnsanoğluna bir kez güvendim kırk gün tutsak kaldım. Sana güvensen günün birinde bir yerde benden söz edersin. Bu bahçeyi, bu tahtı anlatırsın. Biri çıkar zengin olmak için bu tahtı ele geçirmeye kalkar. Ya canımdan eder beni ya yeni yurdumdan. Sen de Belkiya gibi bir çıkar uğruna beni haber verdiğine pişman olsan ne fayda. Konuğum benim yanımda canından emin olur ama ünlü sözdür, ‘can canandan azizdir... benim canım da bana değerli... değerli.’ şahmaran öfkeyle, acıyla birkaç kere daha yineledi ‘değerli’ sözcüğünü. Sonra Camasb’ın yüzüne baktı. Onun yüzündeki düş kırıklığı, alnının acıyla kırışması öfkesini azalttı.

Sesini tatlılaştırmaya çalıştı. “Danılma sözüme insanoğlu,” dedi, “can tatlıdır. Herkesin canı kendi için değerlidir. Nice yaşasa canından cayamaz. Ama ömrün de günleri sayılı. Kendini üzme yerine yaşadığın zamanın değerini bil, bulunduğun yerden tat al. Bak yarın Kafdağı’na göçeceğiz. Görecüklerini daha önce bir tek insan görmedi.”

Camasb, Şahmaran’ın kesin tavrını görünce yalvarmaktan vazgeçti. Kafdağı’nın Ademoğlu’nun ayağı değmemiş çayırlarını dolaştı, güzelliklerine şaşakaldığı bitkiler gördü. Ama gördüğü her olağanüstü bitki, ona kendi yurdunu hatırlattı. Yılanlar arasında yaşadıkça yılanların birbirine benzemediğini öğrendi. Onların gözlerinden duygularını anlamaya başladı. İfritlerle bile konuşmayı başardı ama bütün bunlar onun hasretini azaltmayıp körükledi. Gün günden yemez içmez, konuşup gülmez, yalnızca kara kara düşünür oldu. Onun bu durumu Şahmaran’ın gözünden kaçmadı ama onu kendi haline bırakmayı seçti.

Camasb’ın yine dalgın dalgın durduğu bir gün, ona seslendi:

– Aziz misafirim, son zamanlarda seni pek kederli görüyorum. Bizimle yedi yıldır berabersin, seni hiç böyle görmedim. Seni anlıyorum, haklı da buluyorum. Ama sen de benim seni bırakmamamı anla, bana hak ver...

Camasb hiç sesini çıkarmadı. Yalnız, yılanlarla geçen zamanın yedi yıl olduğuna şaşıtı. İçini çekti.

Şahmaran, onun ilgisini nasıl çekebileceğini öğrenmişti:

– Farkında mısın, bana Belkiya ile Ukap’ı hiç sormadın, dedi. Onların sonlarını öğrenmek istemez misin?

Camasb ilk kez dalgınlığından sıyrıldı:

– Ey Yılanlar Şahı, siz onları nerde gördünüz de öğrendiniz sonlarını?

Şahmaran, şakacı bir tavır takındı.

– Tanrı’ya bir daha onlarla karşılaşmamak için o kadar dua ettim ki... öyle ağlayıp yalvardım ki, şükürler olsun bir daha karşılaşmadım onlarla... dedi. Ama onların durumunu cinlerden öğrendim. Hadi şu havuzun başına gidelim de Belkiya ile Ukap’ın Süleyman Mağarası’ndaki macerasını ve bu macerayı nasıl öğrendiğimi sana anlatayım.

Ukap ile Belkiya

Süleyman Peygamber'in Mağarası'nda

Şahmaran, anlatacaklarını Camasb'ın dikkatle dinlemesini istediği için havuzun başına gitmelerini istemişti. Camasb da, ifritlerle karşılaşmak istemiyordu, Şahmaran'ı kendi taşımayı önerdi. Şahmaran kabul edince, Camasb onu koynuna koyup havuzun başına kadar taşıdı. Sonra usulca yeşil yeşil ışıldayan tahtın üzerine bıraktı. Şahmaran tahta rahatça çöreklensin diye de kendisi çimenlere uzandı. Şahmaran anlatmaya başladığında uzaklardan bir yerden büyüğü bir müzik başlamış gibiydi:

“Belkiya ile Ukap beni adaya bırakıp Süleyman'ın Mağarası'na doğru yola çıktıkları günden sonra onlardan uzun süre haber almadım. Elbet bunda kendimize insan ayağı değmemiş güvenilir bir yer araştırmanın, oraya taşınmanın telaşının da payı oldu. Bir süre sonra bana bağlı cinler Belkiya'nın Mısır'a döndüğünü haber verdiler. Ancak tahtını kardeşinden geri almamış, sarayda bir odaya kapanmış, Tanrı'ya yalvarıp yakararak zaman geçiriyormuş. Ben yanımdaki cinlerden birini bana daha geniş bilgi getirsin diye Mısır'a yolladım. Cin, Mısır'daki saraya varınca da rahat hareket etsin diye kedi kılığına girmiş. Çünkü sarayda kediler

sevilirmiş. Belkiya'nın kardeşi Kabil'in odasındaki kedilerin arasına karışınca onun yanındaki görevlilerden birinin bir kitap okumakta olduğunu fark etmiş. Kitap Belkiya'nın yaşadıklarını anlatıyormuş. Benim cin bütün cinler gibi okuma yazma bilmediğinden kitabı alamamış tabii. Kitabı okuyan görevlinin işini bitirmesini beklemiş. Sonra da adamı sırtladığı gibi göz açıp kapayıncaya kadar Kafdağı'na getirdi."

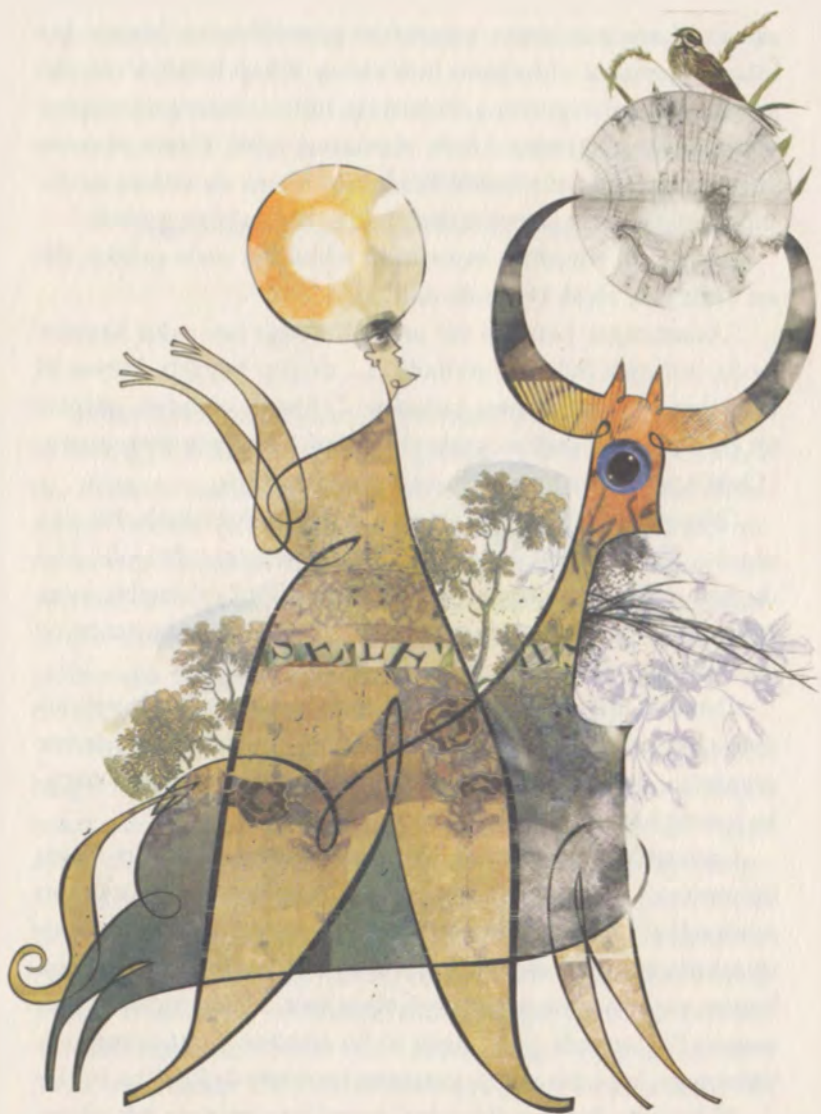
Şahmaran sözünün burasında ıslıklı bir sesle güldü. Bir sır verir gibi alçak bir sesle dedi ki:

"Adamcağız kendini bir anda Kafdağı'nın ıslıklı kayalarında bulunca öyle bir afalladı ki... düşüp bayıldı. Neyse ki taze nane, fesleğen hep bulunur..." Sonra yeniden gülmeğe başladı. Camasb'ın şaşkınlıkla baktığını görünce sustu. "Öyle komik görünüyordu ki," diye fısıldadı.

"Neyse ki Belkiya'nın yazdığı kitap yanındaydı. Bir kez okudu. Bizim ezberci cinlerden biri de hemen ezberledi. Ben de onu getiren cin ile geri gönderdim. Elbet cebine bir avuç mücevher koyarak. Adamcağız kendini evinde bulunca ne olduğunu, neler yaşadığını anlayamadı."

Camasb, bir anda Şahmaran'ın tahtına sarılarak yalvarmaya başladı: "Ne olur Şahım, beni de o musahip gibi evime gönderin. Ben hem sizden armağan da istemem. İnsan yüzüne hasret kaldım, ne olur. Ne olur..."

Camasb'ın gözünden süzülen yaşlar, sesinin tonu Şahmaran'ı etkilemişti. İçini çekti: "Neden beni üzüyorsun ademoğlu?" dedi. "Bilmez misin ki insanların arasına döndüğünde eninde sonunda buradan ya da benden söz edersin, benim yaşamım ya zorlaşır ya sona erer... Bana hiç acımıyor musun?" Camasb, Şahmaran'ın bu sözüne yanıt veremedi. Şahmaran bir süre sonra yatışmış bir sesle öyküsüne başladı: "Ukap ile Belkiya denizleri aşmışlar sonunda bir adaya

varmışlar ki, bu adanın toprağı dünyadaki tüm parfümlerden daha güzel kokuyor, taşları kuyumcu vitrinlerinden daha fazla ışıltıyormuş. Yaklaşınca anlamışlar ki adanın bütün taşları cevher, toprağı amber. Ukap bu mucize adasına alıcı gözle bakmamış bile. Adanın ortasındaki dağa doğru yürümüş. Dağın toprağı daha güzel kokuyor, taşları ısıltısıyla daha fazla göz alıyormuş. Meğer Peygamber Süleyman'ın cesedinin bulunduğu mağara bu dağdaymış. Ukap kimi hesaplar yapıp adımlarını saymış, biraz tırmanmışlar. Ve elleriyle koymuşlar gibi mağarayı bulmuşlar." Şahmaran, "Bundan sonrasını Belkiya şöyle anlatıyor," dedikten sonra başıyla bir hareket yaptı. Birden bir erkek sesi konuşmaya başladı: "Mağaranın kapısından içeri Ukap öyle rahatlıkla ve hızla girdi ki bilmeyen orayı onun evi sanırdı." Camasb çevresine baktı, kimseyi göremeyince Şahmaran'ın yüzüne baktı. Şahmaran, "Ezberci cin," dedi fısıltıyla. Erkek sesi öyküyü sürdürüyordu: "Mağaraya karanlık olabileceğini sanarak, biraz ürpererek girdim. Oysa mağaranın içi garip bir ışıkla aydınlanmıştı. Bu ışık ne meşalelerin ışığı gibi is kokuyordu, ne kokulu mumların alevi gibi titriyordu. Dolunayın ışığına benziyordu. Biraz dikkat edince ışığın mağaranın ortasındaki altın tahttan geldiğini fark ettim. Altın tahtta gencecik bir delikanlı oturuyordu. Başını arkaya yaslamıştı. Uyur gibiydi. Öyle yakışıklıydı ki, gözümü bir türlü yüzünden alamıyordum. Ukap beni dürtüp, 'İşte tüm âleme sultan olmuş Süleyman!' deyince delikanlının sırtındaki giyimlerin değerli kumaşlardan yapılmış olduğunu fark ettim. Sağ eli göğsüne dayalıydı. Bu elin küçük parmağında mührü benzer bir yüzük takılıydı. Bir an mağarayı aydınlatan ışığın bu yüzükten geldiğini sandım. Gözlerim kamaştı. Ukap ise yerinde duramaz olmuştu. Beni kolumdan çekerek,

- Gel! Hadi gel! İşte aradığımız mühür yüzük. İşte Süleyman'a güç veren mühür. Hadi alalım şunu da âleme sultan olalım, diye adeta haykırdı.

Ben,

- Benim tahtta, sultanlıkta gözüm olaydı Mısır tahtını bırakmazdım, diye yanıtladım onu. Benim derdim son peygamberi görebilmek... Gel sen de şu dünyaya sultan olma-tan vazgeç.

İğneli bir tavırla sözümü kesti:

- Bunca zahmet çektikten sonra vazgeçmekten söz etmek sizin gibi tacı tahtı olanlara kolay tabii.

- Ya, Şahmaran'ın sözünü ettiği felaket, diyecek oldum. Dinlemedi bile.

- Eğer gelmeyeceksen, şu kıyıda dur da Tanrı'nın gizli adını anan şu duayı, ismi azam duasını oku, dedi. Sakın durma da faydan dokunsun.

Ben olduğum yerden kıpırdayamadan dua okumaya başladım. Ukap besmele çekip hem dua okumaya hem de tahta doğru ilerlemeye başladı. Öyle heyecanlandım ki kalbimin vuruşu kulaklarımda çınlıyordu. Ukap tam elini yüzüğe uzattığı sırada altın tahtın altında birdenbire bir ejderha belirdi. Korkunç bir sesle:

- Ey Allah'tan korkmaz hemen geri çekil, yoksa seni yakar kül ederim, diye haykırdı. Ben yalnızca Ukap'ın sesini biraz yükselterek dua okuduğunu fark ettim. Yüzümü bir an bir sıcaklık yaladı sanki. Kendi sesim de bir an kulağıma çarptı. Ukap duasına ara vermeden tahtın merdivenini tırmandı, elini yüzüğe doğru uzattı. Tam o sırada sanki bir şimşek çaktı. Tahtın arkasında insanın içini ürperten bir varlık belirdi. Işıltılıydı. İnsana korku veren bir sesle gürledi:

- Elini çek melun, çek elini dedim sana!

Öyle korktum ki, sanki bütün gövdem, bütün hücrelerim, “Tanrım koru beni, affet beni, koru beni,” diye yalvarıyordu. Ukap’a seslenenin tanrısal bir varlık, bir melek olduğunu sanıyorum. Bayılmışım. Ancak kendimi kaybetmeden önce bütün mağarayı bir alevin kapladığını gördüm.

Kendime geldiğimde mağaranın kapısının önündeydim. Ürpererek başımı geriye çevirip baktım. Tahtın önünde kap-kara bir kül yığını duruyordu. Arkamdan kovalanıyor gibi deniz kenarına koştum. Denizi geçmek için ayaklarımıza sürdüğümüz suyun şişesi bıraktığımız yerde duruyordu. Şişeyi alıp ayağıma sürüp denizin üstünde yürümeye başladım. Ukap’ın başına gelenleri düşündükçe gözyaşlarımı tutamıyordum.

Yedi denizin ortasında

Süleyman Peygamber'in Mağarası'nın bulunduğu adadan denize ayak bastığım andan sonrasını hatırlamıyorum. Ne kadar yürüdüm kim bilir. O arada belimdeki kuşağın arasındaki su şişesi denize düşmediyse kuşkusuz Tanrı'nın korumasındandır. Yorgunluktan yıkılmak üzereyken yeni bir adaya yaklaştığımı gördüm. Son gücümle kendimi o kıyıya attım. Kıyının kumları inci gibi ışıltılıydı. Biraz soluklanınca kumların yalnız ışıltısının değil kendilerinin de inciye benzediğini fark ettim. Elime alınca da bütün kıyının inciyle dolu olduğunu anladım. İçeri doğru ilerledim. Adadaki çakıl taşları yakut ve laldı. Ancak yiyip içecek bir tek şey görünmüyordu. Yenecek ot aradım, tüm otlar mosmor çiçeklenmişti. Yaklaştım. Yüzüme çarpan koku tanıdıktı. Bütün çayır safrandı. Otlar safran, çakılları lal ve yakut, kumları inci bir ada... Kim bilir ne çok insana bir düş gibi gelir. Böyle bir adanın kâbus olabileceğini ancak aç kalan bir insan bilebilir. Ben açlığımı yenmeye çalışırken Süleyman Mağarası'na geldiğimiz yolda böyle bir ada olup olmadığını hatırlamaya çalıştım. Bu adayı hatırlayamadığıma göre yolu mu şaşırmış olmalıydım. Şimdi yurduma nasıl dönecektim?

Olduğum yere çöküp ağlamaya başladım. Hem ağlıyor hem Tanrı'ya bana yardımcı olması için dua ediyordum. Sonunda Tanrı'nın kulundan caymayacağına inanarak yeniden yola çıktım. Yeni bir adaya ulaştığımda hem akşam olmak üzereydi hem de açlıktan bitkindim. Çevrede ne bir canlı ne yenebilecek ottan başka bir şey görünüyordu. Basmakta olan karanlıktan korkuma oracıktaki bir kaya kovuğunda gecelemeğe karar verdim. Midemi bastırmak için zararsız olduğuna inandığım bir-iki tutam ot koparıp çiğneyerek kovuğuma çekildim. Tam uykuya dalmak üzereydim ki kükremeyle böğürme arası bir ses tüm adayı titretti. Olduğum yere iyice büzüldüm. O garip haykırış adayı bir daha sarstı ve... ve az ötemde hiçbir yaratığa benzetemediğim bir canavar gördüm. O zifiri karanlıkta onu nasıl gördüğümü bilemiyorum. Canavar öyle yakınımnda duruyordu ki bir an benim kokumu aldığını, beni yiyeceğini sandım. Canavarsa biraz daha homurdanarak başını eğip otlamaya başlamaz mı. Tam rahat bir soluk alacaktım ki bir anda toprak sarsıldı. Birden, denizden ağzında ışık saçan nesnelerle başka canavarların çıktığını gördüm. Hepsi de ağızlarındaki o garip ışıklı nesneleri yere bırakıp otlamaya başladılar. Bir koyun sürüsü gibi sakın sakın otluyorlardı. Yine de o ışığında otladıkları nesnenin nasıl bir şey olduğunu anlamak için yerimden kımıldayamadım. Canavarlar güneşin ilk ışıklarıyla haykırışarak denize döndüler.

Sabah yeniden yollara, daha doğrusu denizlerin üstüne döndüm. Saatlerce yürüdükten sonra ulaştığım adaya adım atar atmaz ayağımın yere yapıştığını hissettim. Ayağımı zorla yerden kaldırıp biraz ileri basmayı denerdim. Toprak beni sanki yere çekiyordu. Ada sanki bir mıknatıstı da ben bir iğneydim. Ödüm patladı. Ama adanın bu durumu işime de

yaradı. Biraz ötemde kuma yapışmış bir yabanördeği vardı. Çırpınıp duruyordu.

Uzun zaman sonra ilk kez et yiyebilmişim. Bu durum beni öyle umutlandırdı ki adadan bütün gücümü kullanarak denize geri dönmek hiç zor gelmedi.

Periler ülkesine kadar bir daha da aç kalmadım, geçtiğim adaların sayısını bilemiyorum. Gördüğüm adaların kimisinin kıyılarında denizatları yarışlıyordu, kimisinin kıyılarında yarısı balık yarısı kız yaratıklar şarkılar söylüyordu. Bu şarkıları duyan kaptanlar rotalarını şaşırırlar, kayalara çarparlarmış. Neyse ki ben gemiyle yolculuk etmiyordum. Çiçeklerden renkli kuşlar, kuşlardan uçucu çiçekler gördüm. Hiçbir insanın tatmadığı meyveler tattım. Bir gün bir adaya ulaştım ki sanki cennet. Her yanda meyve ağaçları, üstleri pıtrak gibi meyve. Çevre mis gibi kokuyor. Öyle de acıkmıştım ki... bir elma ağacına doğru koştum. Daldan sarkan mis kokulu sarı pembe bir elmaya uzandım. Birden bir ses yeri göğü titretti:

– Ey ademoğlu! Bana el uzatma. Ben sana yemişimden vermem.

İnanılmaz bir şey ama, ağaç dile gelmişti.

Periler ülkesinde artık hiçbir şeye şaşmam sanırdım ama ağacın konuşması beni öyle şaşırttı ki... açlığını bile unuttum. İster istemez ağaca seslendim:

– Ey ağaç, üstünde bunca yemiş var. Yüce Tanrı bunları insanoğlu yesin diye yaratmadıysa neden yarattı? Bunca yemişi kimler yer?

Ağaç bana hemen cevap verdi:

– Bu bağdaki tüm ağaçların yemişlerini ancak Cenabı-hakk’a başkaldırmamış yaratıklar yiyebilir. Yüce Tanrım bu yemişleri emirlerini dinleyen kulları için yaratmıştır.

Ağacın bu sözleri beni incitti.

– Sen, benim Yaradanım’a asi olduğumu nereden biliyorsun, dedim. Hem bunca ağacın sahibi kimdir? Hakk’a bağlılığı nasıl kanıtlanmıştı?

Ağaç bütün yapraklarıyla güldü.

– Sen ademoğlu değil misin, dedi. Atan Adem, Hakk’a karşı geldiği için Cennet’ten kovulmadı mı? Sen de o asinin soyundansın. Bu ağaçların sahibi perilerdir. Onlar ademoğullarına yaklaşmaz, onların suçlarına ortak olmaktan çekinirler. Haydi git, bu bahçenin kokusu bile sana yasaktır.

Benden önce belki de hiçbir insanın ayak basmadığı periler ülkesine ulaşmışım ama ne fayda!.. Bir ağaç tarafından kovulmuştum. Ağaç kıpırdıyamadığımı görünce sesini sertleştirdi:

– Hadi def ol buradan, yoksa bahçe sahiplerini çağırırım, diye haykırdı.

Bunca aşağılanma bana aklıktan daha ağır geldi. Ağlayarak uzaklaştım. Yürüye yürüye bir tepenin üstüne çıkmışım. Çevreme, dinlenebilecek bir kuytu var mı, diye bir göz attım. Önüm geniş bir ovaydı. Ancak toz dumandan hiçbir şey seçilmiyordu. Bir süre sonra duman dağıldı. Bir de ne göreyim, bir ordu bir başka orduyu önüne katmış kovalıyor. Bir süre sonra yenen taraf geri dönüp benim bulunduğum tepeye tırmandı. O zaman bu savaşçıların insan olmadıklarını fark ettim. Hepsinin kanatları vardı. Atları da bildiğimiz atlardan farklıydı, kanatlıydılar. Ama savaşçıların ikişer, atların dörder kanadı bulunuyordu. Savaşçılar insana hiç benzemiyorlardı. Korkunç değildiler, sanki onları bir yerden tanıyor gibiydim. Yadırgamıyordum. Onlar da beni yadırgamadılar, çevremi alıp beni hayran hayran seyretmeye başladılar. Aralarından komutan ya da başkan olduğu duru-

şundan, davranışından belli olan biri bana yaklaşıp dedi ki:

– Kimsiniz? Ne tür bir yaratıksınız? Nereden geldiniz?

– Adem soyundanım, yani insanım. Beni İsrail denen ulustanım. Mısır’dan geldim.

– Biz, Beni İsrail diye bir ulus bilmeyiz ama ademoğlunu duymuştuk. Burada ne işiniz var?

– Ben insanlığa gelecek son peygambere duyduğum sevgiden yollara düştüm. Buralara gelmem de, benim bu sevgi yüzünden her söze inanmam da bir bakıma Tanrı’nın yazgısı...

Benim bu cevabım üstüne, kanatlı komutan beni alıp bir saraya götürdü. Hükümdarlarına tanıştırdı. Hükümdar, hemen çalışanlarına benim için buyruklar verdi. Onlar da koşuşturdular, türlü cevher kakmalı altın ibriklerle mis kokulu sular döküp elimi yüzümü yıkamama yardım ettiler. Dokuması bulutsu giysiler getirip üstümü değiştirttiler. Sonra yeniden hükümdarlarına götürdüler. Hükümdar da beni eşsiz yemekler, benzerini hiçbir insanın tatmadığı tatlılar ile ağırladı. Şerbetlerimiz geldiğinde baştan beri merak ettiğim savaş olayını sordum. Gülümseyerek açıkladı:

– Bizler cin ve peri topluluğundanız. Savaşıklarımız da cin topluluğudur. Ancak onlar Tanrı’nın birliğine inanmaz, inançsız cinlerdir. Biz her zaman onlarla savaşır, Tanrı’nın yardımıyla onları yeneriz. Peki, ey sayın konuğum, siz bana yollara düşüşünüzü ve görüp geçirdiklerinizi biraz olsun anlatabilir misiniz?

Ben de bu istek üzerine babamın hükümdarlığından başlayıp son peygamber için yollara düşüşümü, yaşadığım türlü olayın kimilerini anlattıktan sonra hükümdarın asıl merak ettiği Süleyman Peygamber’in mağarasını ve bu adaya gelişimi hikâye ettim. Cin hükümdarı anlattıklarımı kimi zaman

gölerek, kimi zaman şaşarak dinledi. Sonra bana dinlenmem için izin verdi. Ben yollara düşeli beri ilk kez rahat bir uyku uyudum. Sabah da hükümdardan yeniden yola çıkmak için izin, insanlar arasına döneceğim yolu bulabilmek için de bir yol gösterici istedim. Cinlerin ve perilerin hükümdarı,

– Kılavuza gerek yoktur, dedi. Şimdi size eğitimli bir at veririm. O da öğle saatine kadar sizi bir başka peri beyi olan Amir’e götürür. Orada Amir’e bir gün misafir olursun. Sonra o da sizi istediğiniz yere gönderir.

Hükümdarın önerisi güzeldi. Ama ister istemez reddettim;

– Aman efendim, ata ne gerek, madem yol onca kısa, tarif ederseniz ben de giderim.

İşin doğrusunu isterseniz ben o kanatlı atlara binmekten korkuyordum. Allah korusun ya uçarlarsa... Ama hükümdar benim itirazımı dinlemedi bile.

– Aziz misafirim, dedi, gelmesi sizden ama güvenli olarak göndermesi bizden. Aslında Amir’in beyliği karadan, yaya olarak altı ay sürer. Sizi rahat ettirecek bir at seçerler görevliler, hiç tasanız olmasın.

Biraz sonra sütbeyaz, dört kanatlı bir at getirdiler, hükümdar beni ata bindirdi, sonra,

– Burak, bu benim sevgili misafirimdir, onu Amir’in beyliğine götür, dedi. Beye teslim et. Yolda rahatsız olmasın diye dikkat etmek senin elbette görevindir.

At o güzel gözleriyle hükümdara bir baktı, kuş ötüşüyle kişneme arası bir ses çıkartarak havalandı. Yüreğim bir hop etti. Gözümü yumup Tanrım’a bizi koruması için dua ettim. Sonra dayanamayıp gözlerimi açtım. İpek gibi bulutların arasından uçup gidiyorduk. Yeryüzü görünmüyordu. Doğrusu ne sarsıldım ne incindim. Burak ısıltıltı bir konağın

terasına indiğinde daha ögle olmamıştı bile. Konağın görevlileri beni karşılayıp beye götürdüler. Gelenek olan hal hatır soruştan, ikramlardan sonra bey bana nereye gitmek istediğimi sordu.

Ben insanlar arasına dönmek istediğimi söyleyince de yanıma bir kılavuz vererek yola çıkardı.

Camasb'ın yemini

Belkiya'nın yazdıklarını aktaran ses bir an sustu. Bu aralıktan yararlanan Camasb kendini Şahmaran'ın tahtının önüne attı. Gözlerinden yaşlar akarak yalvarmaya başladı:

– Ne olursunuz, siz de iyilik edip beni insanların arasına gönderin. Nasıl Amir, Belkiya'yı yurduna gönderdiyse siz de beni öyle gönderin.

Şahmaran, o güzel başını öfkeyle salladı, ince hilal kaşlarını çatarak,

– Hayır, dedi. İki dünya bir araya gelse seni insanların arasına göndermem. Bir tek insanoğluna bir kez acıdım, beni yurdumdan etti. İkincisine acırsam beni canımdan eder.

Camasb, bu söz üzerine hıçkırıklara boğuldu. Deliler gibi aynı sözü yinelemeye başladı:

– Ne olur gönderin, ne olur yemin ederim... Nasıl bir yemin isterseniz öyle yemin ederim.

Camasb'ın hıçkııkları tahtın dibine ejderleri, yılanları ve ifritleri toplamıştı. Ejderler, Camasb'a yardımcı olmayı denediler:

– Ne olur Şahım, insanoğlunun hepsi de yalancı değil ya! Acısanız, diyecek oldular.

Şahmaran öfkелendi:

– Siz benden usandınız herhalde, diye bağırdı. Ölümümü görmek istiyorsunuz. Bir insanoğlunun ağlamasıyla canıma kastediyorsunuz. Onun için rica etmek size düşer mi!

Ejderler bu azarla korktular, utandılar, renkleri yeşilden sarıya, sarıdan beyaza döndü. En iri ejderlerden biri,

– Hâşâ Şahım, o nasıl söz, dedi. Cümlemizin başı yoluna feda olsun. Biz sizi insanoğlu da olsa bir canlının ahından bedduasından korumak isteriz. Hem insanoğlu nasıl kastedebilir canınıza, bizi öldürmeden kim kılınıza dokunabilir?

Şahmaran, acı acı güldü.

– Ah benim gönülleri ve akılları hile düzen bilmez hal-kım, dedi. Sizler bu insanoğlunu bilmezsiniz. Bir hareketi beni öldürebilir. Engelleyemezsiniz. Haberinizi bile olmaz.

Bu kez Camasb, yalvarmaya başladı:

– Siz benim nasıl saf olduğumu bilmez misiniz ey Yılan-ların Şahı! Ben bir kilo balın bile karşılığını almayı başara-mamış biriyim. Kendi tuzığa düşen, başkasını tuzığa düşürmeye kalkar mı, kalksa bunu başarabilir mi?

Şahmaran bunca sözden usanmış gibi,

– Yeter, diye haykırdı. Çok öfkелendiğinde olduğu gibi, sesi yılanlar gibi ısıklı çıkıyordu. Benim ölümüm bu insa-noğlunun yüzünden olacak. Hamama gitmesi benim ölme-me yeter.

Camasb, hamam sözünü duyunca içini çekerek ağlama-sını kesti:

– Ah ey Şahım, ben hiç hamama gitmem ki, dedi. Aklıma bile gelmez. Şimdi de size yemin ederim olur biter, kutsal bildiğim her şey üstüne ant içerim ki bundan sonra da ha-mama gitmem.

Şahmaran,

– Sen ademoğlusun ey Camasb, dedi, senin ne sözüne güvenilir ne yeminine inanılır.

Camasb bu azarla deliye döndü. Alıp başını ağaçların altına yürüdü, kendini yüzüstü otların üstüne atıp ağladı, ağladı... Sonunda bayılıp kaldı.

Camasb insanların arasına dönme ümidi kalmayınca iyice deliye dönmüştü. Ne yiyor, ne içiyor, ne çevresindeki güzellikleri fark ediyor ne de herhangi bir duygu belirtisi gösteriyordu. Onun çevresine boş gözlerle bakışını gören Şahmaran durumuna acıdı, yanına çağırarak,

– Ey Camasb, dedi. Görüyorum ki sıkılıyorsun. Hem de sanırım Belkiya'nın başına neler geldiğini merak ediyorsun.

Camasb bu sözle irkildi. Gülümsemeye çalıştı. Şahmaran onun gönlünü almaya çalıştı:

– Belki de öyküyü benim sesimden dinlemek istersin, dedi. Dinleye dinleye ezberledim zaten.

Camasb, çaresiz,

– Lütfedersiniz, dedi. Bu yaralı gönlüm avunur belki.

Dünyaya açılan kapı

Şahmaran, Camasb'ın oturmasını bile beklemeden anlatmaya başladı. Sanki kendini avutmaya çalışıyordu:

“Belkiya, Amir'in yanına kattığı kılavuzla bir süre yürüdü. Gittikleri yolun ikiye ayrıldığı bir kavşakta kılavuz,

– Aziz misafir, sen yolun sağından git. Ben solundan evime döneceğim, dedi.

Belkiya,

– Hakkını helal et, diye yanıtladı onu. Ama bana gittiğim yolun nereye ulaşacağını da söylersen sevinirim.

Kılavuz, bir süre sonra büyük bir dağa ulaşacağını, bu dağa tırmanması gerektiğini söyledi. Onu insanların arasına döndürecek yolu o dağın tepesindeki görevli tarif edecekti.

Belkiya, kılavuzla vedalaşıp yürümeyi sürdürdü. Akşamüstü ulu bir dağın eteğine vardı. Dağın tepesine tırmanması da iki gün sürdü. Dağın tepesine vardığında dille anlatılması olanaksız büyüklükte bir yaratık gördü. Bu yaratık iki ayak üstünde duruyor ve çevreyi gözlüyordu. Belkiya bu yaratığın yanına gidip selam verdi. Yaratık bunu şaşkınlıkla süzerek,

– Sen kimsin, ne cins bir yaratıksın, diye sordu.

Belkiya artık bu tür sorulara alıştığın dan,

– Ademoğluyum, yani insanım, diye yanıtladı yaratığı.
Adım Belkiya’dır.

Yaratık,

– Ademoğlunu işitmiştim ancak görmemişim, dedi. Benim adım Hail’dir. Günlerin düzeninden sorumluyum. Sen buralara nasıl ve neden geldin?

Serüvenini kısadan anlatıp, “Ne olur, Tanrı’nın aşkına, memleketime dönebileceğim yolu göster,” diye yalvardı. Hail,

– Ben senin memleketinin yolunu bilemem, diye yanıtladı onu. Şu gösterdiğim yana doğru git. O yanda büyük bir dağ daha vardır. O dağın üstünde de bir melek görevlidir. Onun görevi dünyadaki yaratıkların yönetimidir. Senin memleketinin bulunduğu dünyanın yolunu o bilebilir. Belkiya bu yaratığın da bir melek olduğunu anladı ve onun gösterdiği yöne ilerlemeye başladı.

İki gün iki gecelik zor bir yürüyüşten sonra Hail’in beklediği dağdan daha büyük ve sarp bir dağa ulaştı. Dağın tepesine ulaştığında bir önceki dağda gördüğünden daha iri ve yaşlı bir melek ile karşılaştı, selâmlaşırken meleğin, “Hoş geldin ademoğlu, burada ne işin var?” deyişinden sevinç duydu. Demek bu melek insanları tanıyordu. Adını, ülkesini sayıp kendini tanıttıktan sonra kısaca başından geçenleri anlatıp yol göstermesini diledi.

Melek sağ eliyle ilerde bir yönü göstererek,

– Şu yana yürü, ilerde büyük bir demir kapı vardır. Bu kapı insanların dünyasına açılır, dedi. Bu kapıyı iki melek bekler. O meleklerden rica et. Sana acır kapıyı açarlarsa ne âlâ. Açmazlarsa Tanrı’ya dua edip kapının açılması için emir gelmesini bekle.

Belkiya meleğin gösterdiği yöne gitti. Göğü yerle birleştiren bir kapı önüne ulaştı. Kapının iki yanında iki melek bekliyordu. Onlara derdini anlattı. Ama melekler,

– Şu anda kapıyı açmanız için izin yoktur. Bekle, emir gelince açarız, sen de gidersin, dediler.

Belkiya orada üç gün üç gece bekledi. Dördüncü günün sabahı melekler kapıyı bir anda açıverdiler. Belkiya'ya da,

– Ey ademoğlu, kapı açıldı, acele et, kapanmadan geç, diye seslendiler. Belkiya kapıdan geçti. Teşekkür etmek için başını geri çevirdiğinde kapının kanatlarının kapanmış olduğunu gördü. Çok az süre sonra basan sis kapıyı gözlerden gizledi. Belkiya önünde uzanan yolu ümitle yürümeye başladı.”

Şahmaran kısa bir ıslık çaldı. Bir anda çevresinde irili ufaklı bir sürü ifrit birikti. Şahmaran,

– Öykü anlatırken dilim damağıma yapıştı, dedi. Beni rahatlatacak bir şeyler getirin.

İfritler bir anda gözden kayboldular. Az sonra tahtın önünde bir anda beliren sehpaaların üstü renk renk cam kâse ve kadehlerle dolmuştu. Ortalık mis gibi meyve ve baharat kokuyordu.

Şahmaran, Camasb'a,

– Sen de iç, dedi, yorulmuşsundur. Öykünün devamını da bize yine 'ezberci' anlatsın.

Camasb, eline aldığı kadehteki karanfil kayısı karışımı kokulu şerbeti içerken, 'ezberci cin' Belkiya'nın öyküsünü yazdığı gibi aktarmaya başlamıştı bile.

Cihanşah'ın öyküsü

"Ne kadar yürüdüğümü bilemiyorum. Yorulduğumu bile duymamıştım. İnsanların arasına döndüğümce, bu ayağımı bastığım yerin insanların yaşadığı bir yer olduğuna inancım yorulmamı engelliyordu belki de. Birden karşımda beyaz kubbeli bir bina gördüm. Adımlarımı hızlandırarak, adeta koşarak binaya yaklaştım. Kapı açıldı, girdim. İçerisi bir türbeye benziyordu. Yan yana iki mezar vardı. Mezarların yanı başında bir adam oturmuştu. Herhalde uyukluyordu. Bu benim nice zamandır gördüğüm ilk insandı. Ukap, Süleyman'ın mağarasında yandığından beri hiç ademoğluna rastlamamıştım. Hemen koşup selam verdim. Adam sessizce uyandı. Bana hayretle bakarak selamımı aldı. Sonra,

– Ey kardeş, buralara hiç insan gelmez, daha doğrusu gelemmez, dedi. Burası Kafdağı'nın eteğindedir. Sen nasıl olup da gelebildin?

Ben konuşacak bir insan bulmanın sevinciyle başımdan geçenleri bir bir anlattım. Anlattıklarımı büyük bir dikkatle dinleyen bekçi,

– Kardeşim Belkiya, dedi. Yaşadıkların şaşılacak kadar ilginç, alınacak dersler de kuşkusuz önemlidir. Ne var ki bu

anlattıkların benim yaşadıklarımın yanında bir masal gibi basit kalır.

Ben,

– Nicedir insan sohbetine hasretim, dedim. Anlat Tanrı aşkına.

O da,

– Anlatacağım, elbet anlatacağım da sen uzun yoldan geldin, açsındır, önce iki lokma bir şeyler yiyelim, deyip sofraya hazırlamaya koyuldu.

Uzun zamandır boğazımdan meyveden ottan başka bir şey geçmediği için hazırladığı ekmek, peynir gibi basit şeyler bile çok lezzetli geldi. Kendisine defalarca teşekkür ettim.

Mezar bekçisi,

– Şimdi anlatmaya başlayabilirim, dedi. Asıl adım Cihanşah'tır. Babamın adı Tahmur Şah'tır. Gülistan ülkesinin hükümdarıdır. Babamın uzun süre çocuğu olmamış. Gece gündüz tek düşüncesi tahtını bırakabileceği bir çocuk sahibi olmakmış. Babamın bir de Haccac adlı bir veziri varmış. Bu vezir, remil denen falda çok ustaymış. Bir gün babamı yanına geldiğinde pek sıkıntılı görmüş. Demiş ki: 'Devletlim, bugün aziz yüzünüzü pek asık ve canınızı sıkkın görüyorum. Şükürler olsun, bu kadar mal mülke sahip, bunca ülkeye egemen bir sultanken, özellikle bunca kişi bir buyruğunuzla canından geçmeye hazırlanırken yazık değil mi ki üzülür, derin derin düşüncelere dalarsınız? Bunca sıkıntı şanınıza düşer mi?'

Babam, cevap olarak, 'Ey akıllı, uzağı gören vezirim,' demiş, 'düşüncemin sebebini elbet sen de bilirsin. Çocuksuzluk. Bilirsin ki nice iyilik edersen et, nice büyük hükümdar olursan ol, adını yaşatan, yaptığın işler kadar, ardından gelen soydur. Benimse hiç çocuğum yok, gün gelip Tanrı'nın emri gerçekleşip öldüğümde bunca servet ve mal mülk yağma

olacak, bu topraklar kim bilir kimin eline geçecek, adım da atalarım da unutulup gidecek.'

Vezir, 'Hükümdarım, alın yazımızı yazan kudretli el, elbet her şeyin en iyisini düşünmüştür. Boşa keder etmeyin,' diyerek babamı teselli etmeye çalışmış. Sonra, 'Bunları dert etmek için daha gençsiniz, çocuk sahibi olma yaşıınız geçmedi. Yüce Yaratıcı'nın bağışından ümit kesmek doğru değildir. Benim remil biliminde usta olduğumu bilirsiniz. Emir buyrun, geleceğinize bakayım,' demiş. Babam izin verince de gerekli hazırlıkları yapıp, kum falı tahtasını getirmiş, kâğıt kalemle çeşitli hesaplar yapıp demiş ki: 'Ey Tahmur Şah, Horasan hükümdarının kızıyla evlenirseniz, bu fala göre bir oğlunuz olacak. Elbet doğrusunu Yüce Tanrı bilir ama, remilin bu konularda verdiği sonuçların yanlış olduğunu ben hiç görmedim.'

Babam bu falı bir müjde sayıp, hemen Horasan hükümdarına kendi ağzından bir mektup yazdırılmasını istemiş. Mektupta uygun bir dille kızıyla evlenmek istediğini bildiriyormuş. Hemen ardından da mektupla birlikte dört vezir uygun armağanlarla Horasan'a gitmek için yola çıkmışlar.

Horasan bizim ülkemizden bir aylık uzaklıktadır. Horasan'a ulaşınca saraya bir elçi gönderip, Gülistan'dan bir heyetin geldiği bildirilmiş. Hükümdar saygın kişilerden oluşan karşılayıcılar göndermiş, heyeti ağırlamış. Heyetin getirdiği mektubu okuyunca da, 'Gülistan şahının kızımı istemesi benim için şereftir,' deyip hazırlıklara başlamış. Bir süre sonra kızını çeyiziyle gelen heyete teslim etmiş. Gelin alayı bir aylık süre sonunda Gülistan'ın başkenti Kâbil'e varmış. Babam büyük bir düğün düzenlemiş. Bütün ülke şenliklere, ziyafetlere doymuş. Babamla annemin buluşmasından dokuz ay on gün sonra da ben doğmuşum.

Benim doğumum da yeni şenliklere yol açmış. Yedi gün yedi gece tüm Gülistan halkı zengin fakir ayırt edilmeden sarayda ağırlanmış. Özel bir törenle adım konmuş. Bana süt verecek sütüneler, eğitecek eğitmenler, bakacak dadılar seçilmiş. Hem bakımım hem eğitimim için titiz davranılmış.

On beş yaşına geldiğimde her türde eğitimim tamamlanmış, fen dünyasını da, savaş bilimini de, ülke yönetimini de bilen bir delikanlı olmuştum. Babam bu durumumu görüp beni beğenmesine karşın sık sık konunun uzmanlarınca sınava çekilmem için bahaneler uyduruyor, bu sınavları başarmama seviniyordu. Bir gün ülkenin ileri gelenleriyle devlet yöneticilerini topladı. Beni de yanına çağırarak onlarla bir bir tanıştırdı. Sonra dedi ki:

Bugünden başlayarak bu ülkenin yönetimini oğlum Cihanşah'a bırakıyor, sorumluluğu ona veriyorum. Siz de bugüne kadar beni nasıl sayıp sevdiniz, sözlerime uyup buyruklarıma boyun eğdinizse oğlumun sözlerini de öyle dinleyip buyruklarına uyun.

Toplantıdaki herkes bir bir bana biat etti, yani beni hükümdar olarak tanıdığını saygıyla söyleyip, kutlayarak önümde eğildi. Ben de hepsinin kutlamalarını kabul edip değerlerine göre armağanlar verip övdüm.

Gülistan'ın hükümdarlığını devraldığımın ilk günleri sorumluluğumun ağırlığını pek duymadım. Çevremde babama hizmet etmiş pek çok bilge ve deneyimli devlet adamı vardı. Ancak bir süre sonra yaşım gereği devlet işlerinden başka konularda konuşacağım bir yakınım olmamasından sıkılmaya başladım. Galiba hükümdarlığımın yılı henüz dolmuştu. Danışmanlarımdan biri bana hükümdarların, şahların sık sık ava çıkmalarının onlara devlet işlerinin sı-

kıntısını unutturduğunu söyledi. Ben de ava çıkmaya karar verdim. Yakın hizmet görevlilerimden yedi kişiyle bir alay asker alarak ava çıktım. Av için epey dolaştık. Sanki bütün av hayvanları saklanmışlardı. Sonunda bir çayırılıkta karşımıza bir geyik çıktı. Onu izlemeye başladık. O kaçtı, biz kovaladık, gide gide daha önce hiç görmediğim bir deniz kıyısına vardık. Ben yedi hizmetlimle epey önde gidiyordum. Askerlerim bayağı geride kalmıştı. Geyik kendini denize attı. Ustaca yüzerek az ilerimizdeki bir adaya çıktı. Ben hemen oracıkta bir küçük gemi gördüm, yanımdakilerle ona binip adaya çıktım. Geyik kıyının az ilerisinde yorgunluktan bitkin yatıyordu. Onu yakalamanın sevinciyle üstüne atılıp oracıkta onu boğazladım. Adamlarıma onu gemiye taşımalarını söyledim. Ancak ben gemiye ayak atar atmaz öyle bir fırtına çıktı ki, geminin güvertesindeki herkesi bir anda yere serdi. Dışarıda durmak olanağı kalmayınca hepimiz sürünerek ambara inmeye çalıştık. O sırada fırtına gemimizi bir fındık kabuğu gibi sürükleyip duruyordu. Biz kendimizi ambara atıp kapakları kapatarak canımızı güvene almaya çalıştık. Geminin çalkalanması, alabora olması günlerce sürmüş olmalı. Kıyıya fırtına çıktığı sıra ulaşan askerler geminin gözden uzaklaştığını görmüşler yalnızca. Bir süre beklemiş, üzüntüyle dönüp saraya gitmişler. Babam bizi aratmak için denizde gemiler, karada askerler, iz sürücüler görevlendirmiş. İzimizi adaya kadar sürenler nerede olduğumuzu bilememişler. Babam çaresiz, yine yaşlı veziri Haccac'ın remil falına başvurmuş. Adamcağız uzun süre uğraştıktan sonra demiş ki:

– Sultanım, oğlunuz sağdır, ancak şimdilerde dönemez. Onun sağ salim dönüşü için Tanrı'ya güvenmekten ve esenlikle kavuşmak için dua etmekten başka çareniz yoktur.

Ama babam bu falla da yetinmeyip ülkesi deniz kıyısında olan tüm ülkeleri yöneten şahlara, padişahlara mektuplar yazıp bizi aramalarını, bulurlarsa ülkemize dönmemize yardımcı olmalarını istemiş.

Biz bu arada geminin ambarında sağ salim karaya ulaşabilmekten umudu kesmiştik. Birden sarsıntı durdu. Tanrı'ya güvenip güverteye çıktık. Dört yanımız deniz. Hiçbir yanda kara da görünmüyor, karayı müjdeleyecek bir kuş da. Anlaşılan engindeyiz. Tam o sıra çok hafif bir rüzgâr çıktı. Biz fırtınadan sağlam kalabilmiş direklerimizdeki yelkenlerimizi açtık. Nereye gittiğimizi bilmeden rüzgârın bizi götürdüğü yöne ilerlemeye başladık. Bir gün bir gece sonra uzakta başı bulutlara varan bir dağı görür gibi olduk. Gemi sanki hızlanmıştı. Dağ yavaş yavaş yaklaştı ve biz bir kıyıya vardık. Demir atıp karaya çıktık. Uğruna yurdumuzdan uzak düştüğümüz geyiği adamlarımı karaya çıkartıp parçalattım. Oracıkta bulduğumuz çalı çırpı ile yaktığımız bir ateşte pişirttim. Öyle açtık ki, etin doğru dürüst pişmesini bile beklemeden karnımızı doyurduk. Tanrı'ya şükrettik. Biraz dinlendikten sonra yanımdakiler yiyebilecek meyve, avlanacak av aramak için dolaşmaya çıktılar.

Bir süre sonra üç görevlinin kan ter içinde koşarak geldiğini gördüm. Ne olduğunu sormama aldırmadan beni gemiye sürüklediler. Olup biteni ancak gemi denize açıldıktan sonra anlattılar. Meğer dolaşırken büyük bir derenin kenarına ulaşmışlar. Derenin karşı yanında garip yaratıklar görmüşler. Bunlar yarım adamlara benziyorlarmış. Alınlarının ortasında bir tek gözleri varmış. Tek elli ve tek ayaklıymışlar. Bizimkilerin şaşkınlığı, karşılarındakilerin de onları şaşarak izlediklerini görünce artmış. Bağırarak kim olduklarını sormuşlar. Bu yarım adamlar kuşlar gibi cıvıldaşarak yanıt ver-

mişler. Sonra da arkalarındaki ormana kaçışmışlar. Benim görevlilerim ne yapacaklarını düşünürken birden dört bir yandan bu yarım adamlar tarafından kuşatıldıklarını fark etmişler. Kaçmışlar ama aralarından dördü bu garip yaratıklarca esir edilmiş. Biz kıyıdan uzaklaştığımızda sahile doğru koşan garip kalabalığı hayal meyal fark ettim. Ne yapacağımıza karar veremedен birden çıkan bir fırtına bizi önüne kattı.

Maymunlar ülkesinde

Fırtına gemimizi önüne kattığında ister istemez ambara kaçtık. Sallantı dinip de dışarı çıktığımızda hava günlük güneşlikti. Bir körfeze girmiştik. Karşımızda inanılmaz güzellikte mermer duvarlar uzanıyordu. Bu duvarların oluşturduğu sur bir şehri koruyor olmalıydı. Nihayet insanoğlunun yaşadığı bir şehre ulaşmanın sevinciyle dördümüz de kıyıya çıktık. Surların ortasındaki görkemli kapı demirdendi ve ardına kadar açıktı. İçeri girdik. Nöbetçi kulesi boştu. Karşımızdaki sokaklar da. İlerledikçe binaları da mermer, bahçeleri bakımlı, bağları yemiş ağaçlarıyla göz alan bir şehirle karşılaştık. Ancak bir tek canlı göremedik. Sonunda saray benzeri bir binaya ulaştık. İçeride kimsecikler yoktu. Merdivenleri çıktık. Oymalı kapıları ittik, karşımızda geniş bir salon vardı. Salonun bir köşesine de bir taht yerleştirilmişti. Biraz yorgunluktan biraz da ne olacağını meraklan tahta oturdum. Üç adamım da karşıma sıralandılar. Tam o anda salona bir grup maymun girdi.

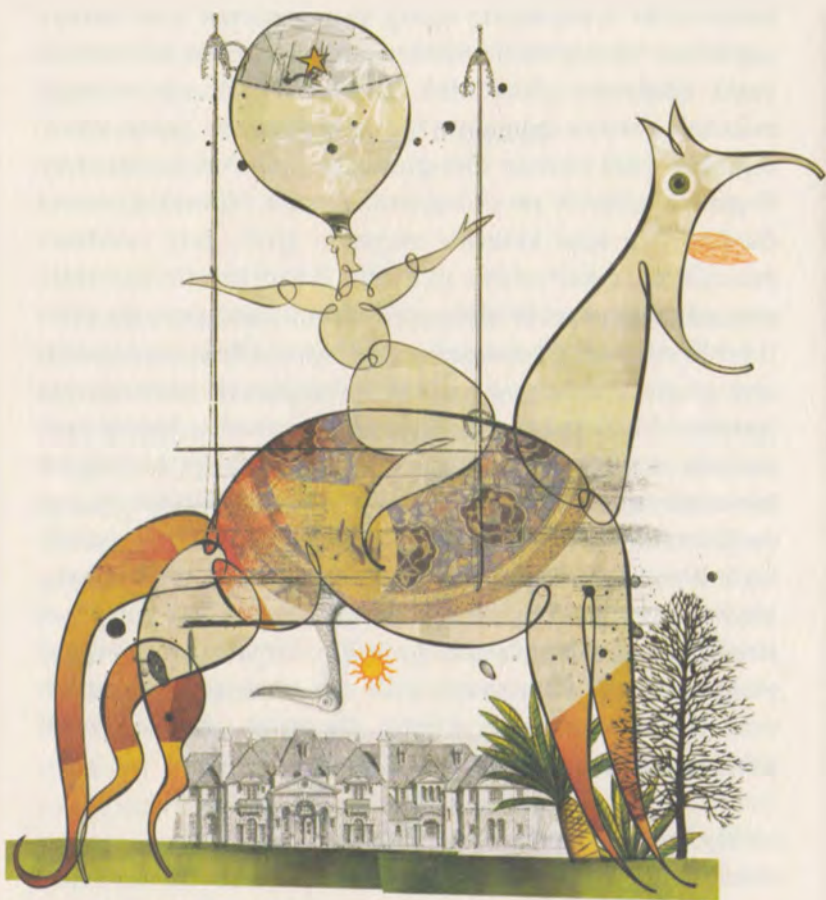
Salona giren maymunlar eğitim görmüşe benziyorlardı. Karşımızda kendilerince eğilerek bizi selamladılar. Sonra buyruklarımızı beklediklerini gösterecek biçimde

kendilerine göre bir düzenle sıralandılar. Biz tam ne olduğunu kavrayamadan bir başka grup maymun ellerinde meyve ve kebab tabaklarıyla salona girip bir şölen sofrası hazırladılar. Karşımızda eğilip yaltaklanarak bizi sofraya çağırdılar. Yemeğimizi yedikten sonra çarşafı mis kokulu yatak odalarına götürüldük. Günlerdir uykusuz olduğumuzdan uykuya dalmamız hiç de zor olmadı. Sabah uyanıldığında önce nerede olduğumu bir an anımsayamadım. Başımıza gelenin ne olduğunu, nerede bulunduğumuzu düşünürken içeri yine bir maymun girdi. Beni kendince selamlayarak kahvaltıya götürdü. Adamlarımla durumumuzu konuşurken ilk defa gördüğümü sandığım, bir askeri taklit eden iri bir maymun girdi içeri. Öteki maymunlar onu görünce selama durdular. Asker davranışlı maymun işaretlerle bizi pencereye çağırdı. Pencereden baktığımda aşağıda at gibi eyerlenmiş kocaman köpeklerle binmiş bir tabur maymun duruyordu. Maymunun işaretlerine uyarak aşağı indik. İki-üç maymun bize eyerli dört köpek getirdi. Öyle bir şaşkınlık içindeydik ki, düşteymişiz gibi hiç karşı koymadan köpeklerle bindik. Maymunların bizi götürmek istedikleri yöne bineklerimizi sürdük. Bir süre sonra bir dağ eteğine ulaştık. Karşımızda dille anlatılması olanaksız büyüklükte bir mermer anıt vardı. Bu anıtın üzerinde de bir yazı kazılmıştı.

‘Ey bu ülkeye gelen ademoğlu!’

Anıtın üstündeki yazı belleğime öylesine kazındı ki bugün bile sözcüğü sözcüğüne anımsıyorum:

‘Ben ki Tanrı’nın buyruğuyla dünyadaki tüm canlılara ege-men olan Süleyman’ım, buraya geldim ve bu maymunların

durumuna şaşıtm. Bana bunların durumunun sebebini bildirmesini dua edip Yüce Yaradan'dan diledim. Yüreğime şöyle bir tanrısal esin geldi: Bu ülkenin halkı eskiden bozguncu ve ahlaktan uzaktılar. Onları doğru yola döndürmek, iyiliğe yöneltmek için Tanrı bir dürüst ve bilge insanı yol gösterici gönderdiğinde de onun öğütlerini dinlememekle kalmayıp, adamı öldürdüler. Bunun cezası olarak da hepsi maymuna dönüştürüldüler.

Ey bu ülkeye gelen ademoğlu!

Sakın korkma. Bu gördüğün yaratıklar, onlara ne maymun ne de insan diyebiliyorum, çok uysaldırlar. Sana hiçbir zarar vermezler. Burada kal ve onlara hükümdar ol.

Bu ülkenin doğu yanında bir dağ vardır ki bu dağın öte yanı gulyabani ülkesidir. Bu yaratıklar maymunlara düşmandır ama insandan korkarlar. Sen burada kalırsan ataları yüzünden bu duruma düşmüş bu yaratıklar rahat ve güvenli olurlar.

Ey bu ülkeye gelen ademoğlu!

Sakın buradan gitmeye heves etme, felakete uğrar, yok olursun. Çünkü bu ülkenin batı yanı uçsuz bucaksız okyanuslardır. Doğu yanı gulyabani ülkesidir. Bu ülke altı aylık yolculukla aşılabılır. Oradan sonra karıncalar ülkesi gelir ki o da üç aylık yolculuk büyüklüğündedir. Bu karıncalar da ellerine düşen her canlıyı parçalar, yok ederler.'

Bu yazıyı okuyunca çok üzüldüm. Adamlarımın da ben-den farkı yoktu. Saraya döndükten sonra baş başa verip konuştuk, tartıştık. Buraya geldiğimiz gemiyle kaçma kararı aldık. Yiyecek içecek hazırlığına giriştik. Ancak deniz kenarına inen adamım geminin maymunlar tarafından parça parça edildiği haberini getirdi. Biz çaresiz orada yaşamayı sürdürdük.

Maymunlar arasında rahattık ama gece gündüz tek düşünceğimiz buradan gidebilmek, bizi sürekli gözleyen bu yaratıklardan uzaklaşmaktı. Kaçma planları kurmaya devam ettik. Binek olarak kullanılan köpeklerin en büyük ve hızlı olanlarından dördünü kendimize iyice alıştırdık. Sözümüzden çıkmaz oldular. Maymunların kuşkulanmaması için artık orada kalmaya kararlı gibi davranmaya başladık. Sonunda onlar da bize inanıp başımızda nöbetçi bırakmamaya başladılar. Sonunda bir gece yarısı, bütün maymunlar uyku- dayken köpeklerimize binip yola çıktık. Birkaç saatte gulyabanilerin ülkesine ulaşacağımızı hesaplamıştık. Orada maymunlar bizi izleyemezlerdi.

Kaçış yolu

Köpeklerimizi öyle hızla ve ustalıkla sürüyorduk ki, dünyanın en usta at binicileri bizi kıskanırdı. Sabah olmandan gulyabanilerin ülkesinin sınırını geçtik. Gulyabani denilen hortlakla şeytan arası yaratıklarla karşılaştığım ânı hiç unutamayacağım. Bu yaratıklar kimi yerlerde ‘karakoancoalos’ diye çağrılmalarına uygun bir renkteydiler ama biçimleri sık sık değişiyor, galiba karşısındaki canlının korkacağı bir şekle bürünüyordu. Çünkü arkadaşlarımla neye benzedikleri konusunda anlaşılamadık. Neyse ki bizimle karşılaştıklarında tıpkı maymunlar ülkesindeki yazıtta söylendiği gibi korkup kaçışmaya başladılar. Kaçmaya başladıklarında renkleri karadan kızıla, sonra pembeye dönüşüyor, adeta solarak yok oluyorlardı. Yolculuğumuzun aylarca sürdüğünü sanıyorum. Yolumuz boyunca kimi zaman çevrede yiyecek bir ot ya da meyveye, içecek su için bir dereye rastlayamıyorduk. Bu yüzden aç susuz yola devam etmek zorunda kalıyorduk. Maymunlar ülkesinden çıkarken yanıma aldığımız yiyecek ve su, ne kadar idareli kullanırsak kullanalım, aylar önce bitmişti. Sonunda karıncalar ülkesine ulaştık.

Burası gulyabani ülkesinden daha yeşillik ve güzeldi. Ama karıncalar gündüz sürüler halinde dolaştıklarından hiç rahat değildik. Gündüz bir kovukta saklanıyor, gece yol alıyorduk. Karıncalar alıştığımız karıncalardan çok daha büyüktü. Aralarında köpek büyüklüğünde olanlar bile vardı. Bir gün, güneş doğduktan sonra saklanacak bir yer bulamadık. Bir karınca sürüsü çevremizi bir anda sarıverdi. Olan gücümüzle uğraştık, dövüştük, pek çok karıncayı öldürdük ama arkadaşlarımızdan ikisinin öldürülmesini de engelleyemedik. Asıl korkuncu, öldürülen arkadaşlarımızın karıncalar tarafından sürüklenip götürülmesini görmektir. Zorlukla kaçtık.

Artık iki kişi kalmıştık. Aramızdaki hükümdarlık hizmetkârlık ilişkisi zaten uzun zamandır arkadaşlığa dönüşmüştü. Ama artık kader yoldaşıydık, yaşamımız yanımızdaki yaşamına bağlıydı.

Ne yazık, arkadaşının nöbetçi olduğunu bilerek uyuyabilmek, yiyeceğinin yarısını onunla paylaşabilmek mutluluğunu uzun zaman yaşayamadım. Bir gün alacakaranlıkta karıncalar üstümüze çullandı. Ve ben can yoldaşımın kendini feda etmesiyle hayatta kalabildim.

Onun karıncaları kışkırtarak üstüne çekişini ve bana, 'Kaçın ne olur, kaçın!' diye haykırışını ömrüm boyunca unutamayacağım. Gözlerimden yaşlar akarak koştum, koştum... Arkadaşımı orada bırakarak kaçtım. Az sonra çevremde hiç karınca görünmez oldu. Bir süre daha sarhoş gibi bilinçsizce, yalpalayarak koştum. Sonra sağa sola baktım, karınca yuvalarının tümseklerini göremeyince oracığa çöktüm. Anlaşılan karıncalar ülkesinin sınırını geçmiştim.

Şimdi yaşıyor olmam bu yaratıkların ülke sınırlarına saygı göstermeleri sayesinde.

Cinlerin bayramyeri

Çöktüğüm yerde yorgunluktan içim geçer gibi olmuş. Birden yüzüme çarpan rüzgârda burnuma tanıdık bir koku çarpar gibi oldu. Günlerdir yabancı bir yaratık gibi yaşamaktan çevremdeki her sesi, her hareketi, her kokuyu fark ediyordum. Koku insanların yaşadığı yerlere özgü bir kokuydu. Sevinçle yerimden fırladım, bir süre yürüyünce karşıma yüksek duvarlarla çevrili bir bina çıktı. Duvarların ortasında bir taş kapı vardı. Oymalı taşlarla yapılmış bu kapı çerçevesinin demir kapısının iki kanadı da açıktı. Görünürde ne nöbetçi ne de asker vardı. Koşar adımlarla ama sakınarak girdim içeri. Duvarlar güzel bir bahçeyi ve serin bir avluyu çevreliyordu. Avluya bir sarayın kapısı açılıyordu. Saraya da seslenerek girdim. ‘Selamlar, esenlikler üstünüze... Tanrı misafiri kabul eder misiniz?’ Hiçbir yanıt alamadım. Oda oda dolaşmaya başladım. Olağanüstü güzellikte döşenmiş bir saraydı bu. Kimseler yoktu. Birden yüreğimin sıkıştığını duydum. İnsanoğluna rastlamak yok muydu yazgımda? O sıra merdivenleri gördüm. Koşarak, basamakları ikişer ikişer atlayarak çıktım yukarı. Kapısını ittiğim ilk odada, köşedeki sedirde kır sakallı bir yaşlı adamın oturduğunu gördüm. İri yapılıydı.

Beni görünce yüzü aydınlandı. Hemen saygıyla yanına yaklaşıp selam vererek elini öptüm. Adam beni yanına oturttu.

– Hoş geldin, sefalar getirdin ey oğul, dedi. Ben bin yıldır burada yaşıyorum, bu ülkeye senden önce hiçbir insanın geldiğini ne gördüm ne işittim. Sen nasıl oldu da bu ıssız yere geldin, kimsin, nesin, burada ne işin var?

Ben kim olduğumu, neden burada bulunduğumu kısaca anlatmaya çalıştım. Beni hem dikkat hem de hayretle dinledi. Sonra,

– Bunca macera ve yorgunluktan sonra epey dinlenmen gerekir, dedi. Misafirim ol. Burada rahat edersin. Şimdi sana durumuna uygun bir şeyler getireyim.

Az sonra süt, bal ve ekmek getirdi. Yemeğimi kıtlıktan çıkmışçasına yediğimi söylememe gerek yok. Yemeği bitirince biraz aklım başıma geldi. Nerede olduğumu merak ettim. Karşımdaki adam kimdi? Bu saray kimindi? Saygılı bir biçimde yemek için teşekkür ettikten sonra,

– Merakımı bağışlayın efendi baba, dedim. Kimsiniz? Kimlerdensiniz? Burada ne yapıyorsunuz? Az önce yanlış duymadımsa bin yıldan söz ettiniz, kaç yaşındasınız?

Yaşlı adam parmaklarıyla sakalını şöyle bir taradı. Sonra gülümseyerek anlatmaya başladı:

– Ben Davut Peygamber oğlu Süleyman Aleyhisselam ile buralara ilk gelenlerdenim. Nurlar içinde yatası Süleyman Peygamber bu binayı hükümdar olduğu kuşlar, hayvanlar, cinler ve senin gibi ademoğullarının yolu buraya düşenleri için bir konak yeri olarak cinlere yaptırdı. Bu cinler hem burayı inşa etti hem de çevrede kurdukları bir şehre yerleştiler. Onların şehrinin adı cevher işleyen anlamında Gevhernişin'dir. Gevhernişin'deki cinler bu binaya gelip kalacakların yiyip içeceğini karşılamakla da görevlendirildiler.

Süleyman Peygamber beni bu misafirhanenin yönetimiyle görevlendirdi. Onun beni görevlendirdiğinden bu yana bin yıl geçti. O peygamberin duası bereketiyle ben kıyamete kadar yaşayacağım.

Gevhernişin'deki cinler her yıl bu sarayın yapıldığı gün buraya gelip bir hafta bayram ve şenlik yaparlar. Haydi şimdi sana dinleneceğin odayı göstereyim.

Saraydaki odam da sarayın bütünü de her zaman tertemizdi. Sanırım bu sarayı temizlemekle görevli cinler vardı ve göze görünmeden işlerini yapıyorlardı. Misafirhanenin yöneticisi olan yaşlı adamla söyleşip konuşarak rahatça günlerimizi geçiriyorduk. Ben ona 'efendi baba' diyor, hem saygı hem sevgi duyuyordum. O da bana bir oğula gösterilecek kayırma ve korumayı gönülden gösteriyordu. Bir gece sarayın terasında otururken ayın hilal olduğunu gördüm. Dedim ki:

- Efendi baba, bakın yeni ay doğmuş. Demek ki ben geleli bir ay olmuş. Sayenizde rahat ettim. Tüm çektiklerimi unuttum. Kemiklerim bile dinlendi. Artık izin verseniz de insanların arasına, babamın ülkesine dönsem.

O gülümseyerek,

- Sevgili oğlum, dedi. Ben de senin alışık olduğun doğaya, insan içine dönmeni isterim. Ancak gitmek istediğin yer buradan bir yıllık yoldur. Yolda pek çok tehlike de vardır. Bir ay daha sabredersen seni cinlerin bayramında buraya gelenlerden biriyle ülkene gönderirim.

Ben de bir ay daha onun anlattıklarını dinleyip öğütlerinden yararlanmaya söz verdim. Gerçekten bir ay sonra saray cıvılcıvılcı delikanlı ve genç kızlarla doldu. Bu cin ulusunun erkeğine cin deniyor ama kızları peri adını alıyormuş. Hepsi de öyle yakındı ki, 'cin gibi' sözünün zeki insanlara, 'peri gibi' sözünün güzelliğe neden yakıştırıldığını anladım. Bu

güzellikte benzersiz peri kızları arasında Şemse adlı biri vardı ki görünce aklım başımdan gitti. Anamı da babamı da, özlediğimi sandığım memleketimi de unuttum. Şenlikler boyunca hep yanıdaydım, mumun çevresinde pervane gibi... O da bana karşı ilgisiz değildi.

Şenliklerin son günü, benim efendi baba, sevinçle, cinlerin reisinin ya da yaygın söyleyişle peri padişahının beni ülkeme gönderecek bir görevli seçtiğini söyledi. Cinler Şahı Şehlas, başımdan geçenleri dinleyince çok duygulanmış, bana koruyucu ve taşıyıcı atamış. İhtiyarın sevinçle aktardığı bu haber beni hiç de sevindirmede. Artık Şemse'den uzak bir yerde yaşamayı düşünmüyordum bile. Durumumu nasıl anlatacağımı bilemediğimden susup kaldım.

Efendi babam gün görmüş adamdı. Durumumdan bir şeyler sezinledi sanırım.

– Anlat evlat, dedi. Derdini söylemeyen derman bulamaz.

Bana aylar boyunca gerçek bir baba gibi davranmış bu anlayışlı ihtiyara her şeyi anlatmaktan başka çarem yoktu. İçimi çekip başladım:

– Ah saygıdeğer babacığım, bilmiyorum nasıl anlatayım. Ben memleketime dönmekten vazgeçtim. Buradaki bayram günlerinde bir peri kızına âşık oldum. Ondan uzak bir yerde yaşamak benim için ölümden beterdir. Eğer ona kavuşamayacaksam da burada kalıp yılda bir görmek de benim için bir tesellidir.

İhtiyar adam bir an ne söyleyeceğini bilmez gibi durdu. Sonra bir kahrkaha atıp,

– Ben senin Şemse'nin yanından ayrılmadığını görünce zaten kuşkulandım, dedi. Eğer bunca yaşadığımdan edindiğim tecrübe ve bu gözler beni yanıltmıyorsa Şemse de seni seviyor.

Ben bu sözü duyunca ne diyeceğimi bilemedim, susup kaldım. İhtiyar, elini omzuma koyup,

– Biliyor musun Şemse kimin kızı, dedi. Peri padişahının. İyi ki seni ona anlattım. Artık o senin kimliğini, geçmişini bildiğine göre de bu iş zor değil. Eğer Şemse de senden hoşlanmasa bir insanoğluna kızını vermesini ona teklif bile edemezdim.

Üç gün sonra Şemse ile evlenmeme babasının razı olduğu müjdesini aldım. Bir hafta sonra da nikâhımız kıyıldı. Perilerin hükümdarı çok sevdiği tek kızına uygun bir düğün hazırlığına başlamış. Şimdi sevdiğime kavuşmak için düğünü bekliyordum. Sonunda bir gün, pek süslü bir cin ve peri grubu geldi. Ve efendi babama bir mektup getirdiler. Kayınpederim Şehlas Şah düğün hazırlıklarının tamamlandığını bildiriyor, bizi Gevhernişin'deki sarayına davet ediyordu. Mektubu getirenler, istediğimiz anda bizi götürmekle görevlendirilmişti.

Ben sevinçten uçuyordum, hemen gitmek istediğimi söyledim ama efendi babam görevli cin ve perileri ağırlamak, gerekli armağanları hazırlamak için süre istedi. Bu süre hepsi hepsi iki gündü ama benim için geçmek bilmedi. Sonunda görevliler bizi bir tahtırevana yerleştirdiler ve dört bir yarımdan tutup uçurarak göz açıp kapayana kadar Gevhernişin Kalesi'ne götürdüler. Kayınpederim Şehlas Şah, yanında periler, cinler ve ifritlerden oluşmuş maiyetiyle bizi karşılayıp sarayına götürdü. Saray billurdan yapılmıştı. Galiba tek parçaydı. ııılısından ek yerini görmek değil, ayrıntılarını seçmek bile olanaksızdı. Benim gözümsen hep eşim olacak Şemse'yi aradığından hiçbir güzelliğı seçmiyordu. Düğünümüzün davetlileri gelmişti. Çevredeki tüm hükümdarlar, zengin ve yoksul halk... iğne atsan yere düşmez bir kalabalık. Bir yanda müzik, şarkıcılar... bir yanda çengiler, öte yanda ip

üzerinde perende atan cambazlar, kuvvet gösterileri yapan zorbazlar, akla gelen her türlü eğlence. Yiyip içme... İkrâm da ağırlama da, en titiz en huysuz konuğun bile kusur bulamayacağı düzeydeydi. Düğün kırk gün kırk gece sürdü. Sonunda sevdiğim, tören ile yanıma getirildi de muradıma erdim. Misafirler geldikleri yere döndüler.

Babam yerine ağırlanan efendi babam, ayrı bir bölüme yerleştirilip bir süre daha sarayda kaldı. Sonra o da görev yerine döndü.

Biz Şemse ile üç ay birbirimize doyamadan gezdik tozduk, konuştuk seviştik. Bir gece Şemse'nin yanında ne kadar mutlu olduğumu düşünürken, anamla babamın benim bu mutluluğumu göremediği aklıma düştü. Hüzünlendim. Benim dalıp gittiğimi gören Şemse bana nazla, cilveyle dedi ki:

– Ne tez bıktın benden de eski sevdiklerini düşünüyorsun, Cihanşah!..

Ben de ona,

– Ey gül yaprağından sakındığım sevdiğim, dedim, ben sana nasıl doyarım da bıkmaktan söz edersin. Belki bilirsin ben buralardan değilim, memleketimden bir kazayla ayrılalı beş yılı geçti. Ana babamın benim sağ olduğumdan bile haberi yok. Benim hem sağ hem de bu kadar mutlu olduğumu bilseler ömürlerine ömür katılırdı.

Şemse güzel olduğu kadar duygulu, anlayışlı bir periydi. Benim ana babamı özlediğimi sezdi. Boynuma sarılıp dedi ki:

– Ah, sevgisi yüzünden özlemlere katlanan soylu efendim! Ben bugünden tezi yok babamdan yola çıkmak için izin alırım. Sana bu ince davranışları öğreten eğiticilerinle, soylu ana babanla tanışır, onların elini öperim.

Perilerin ve cinlerin şahı kayınpederim biricik kızını kırmadı. Hem izin verdi hem de bize yolculukta koruyuculuk

etmek için elli ifrit görevlendirdi. Periler ülkesinin görülmemiş cevherlerinden armağanlar hazırlattı. Yolumuz uçarak kısa sürerdi. Ama Şemse ilk kez ülkesinden uzaklaşacaktı. Bu yüzden benden daha çok heyecanlıydı. Kâbil'e ulaşınca kadar neler göreceğimizi merak ediyordu. Bu yüzden uçarak gitmek istemedi. Babasına rica ederek, yollarda konaklayarak yolculuk etmemize izin aldı.

Gündüz çevreyi seyrederek yol alıyor, geceleri uygun yerlerde çadır kurduruyor, dinleniyorduk. Üç gün böyle güle eğlene yolculuk ettik. Üçüncü günün akşamı buraya ulaştık. Pınarın kenarına çadır kurduk. Gece yarısı Şemse yanımdan kalktı. Ben bir ihtiyacı için gittiğini düşünüp, tedirgin olmasın diye seslenmedim. Ah bileydim... Biraz sonra onun acı acı haykırışını duydum. Başucumdaki kılıcı kavrayıp fırladım. Ay ışığında bütün kirlilik gündüz gibi görülüyordu. Biricik Şemsem az ileride bir kara kurtla boğuşuyordu. Koşup kurdu bir kılıç vuruşuyla yere yıktım. Şemsem'i kurtardım, kucaklayıp çadıra taşıdım. Ama ah, öyle ağır yaralanmıştı ki, Şemsem çadıra ulaşamadan verdi son soluğunu.

İfritlerden birinin haber verişiyse biraz sonra kayınpederim Şehlas geldi. Kızının cesedine kapanıp saatlerce ağladı. Sonra bana onu nereye gömmek istediğimi sordu. Ben de:

– Sevgili babacığım, dedim, izin verin onu seyretmeye doyamadığı bu güzel ovaya gömelim. Ben de ömrümün sonuna kadar bir başıma burada kalıp onun mezarının başında bekçilik edeyim. Son soluğumu verdiğimde beni onun yanına gömün...

Kayınpederim Şehlas, babamı görmeye gitmeyi isteyip istemediğimi de sordu. Benim gözümde artık hiçbir insanın önemi kalmamıştı. Şemse'nin yanından ayrılmak istemediğimi söyledim.

İşte ben on yıldır burada sevgili Şemsem'e kavuşacağım günü bekliyorum. Arada Şehlas babam buraya gelip kızının mezarında ağlar, benimle dertleşir.

Cihanşah'ın yaşadığı serüvenin mutsuz sonu beni üz-müştü. Gözlerim doldu. Ama teselli için söz bulamadı-ğımdan sesimi çıkartamadım. Yalnız ona sarıldım. Bir an birbirimizin sıcaklığında bütün acımızı dindiren bir şeyler duyduk. Sonra Cihanşah bana,

– Benim yaşadıklarımı dinleyip acılarımı paylaştığın için Tanrı senden razı olsun, dedi. Haydi yol azığını hazırlaya-yım da gideceğin yolu tarif edeyim.

Cihanşah ile vedalaşırken bir kardeşten ayrılır gibi hü-zün duydum.”

Ezberci cinin sesi yavaşlayarak sustu. Ağaçların arasın-dan insana uyku veren bir müzik yükselmeye başladı. Car-nasb, dinlediği öyküyü yaşamış gibi bir yorgunluk duydu. Oracıkta tedirgin bir uykuya dalıverdi.

Hızır Bahçesi'ndeki tavusu azam

Camasb, uyandığında insanları, onların sıradan dünyasını özlediğini daha ateşli bir biçimde duyumsadı. Yaşadığı masalsı günlerden, tattığı olağanüstü tatlardan usanmıştı. Hıçkırarak ağlamaya başladı. Biraz sonra çevresinde yılanlar, ejderhalar toplandı. Hepsi, onun üzüntüsünün içtenliğinden etkilenmişti. Şahmaran'a onun adına yalvarmaya söz verdiler.

Şahmaran, halkının bir insanoğlu için elçilik etmesine şaşmıştı. Önce onları azarlayarak caydırmayı dencedi. Başaramayınca, Camasb'a,

– Peki, Belkiya'nın kitabını bitirince senin de soyunun arasına dönmene izin vereceğim Camasb, dedi. Önce Belkiya, Mısır'a nasıl döndü bir anlatayım. Bana bir insanla son kez konuşmanın zevkini bağışla.

Camasb, ağlamaktan öyle bitkin düşmüştü ki, Şahmaran'ın bunları söylerken duyulandığını fark edemedi bile.

Şahmaran, sertleştirmeye çalıştığı bir sesle anlatmaya başladı:

– Cihanşah, Belkiya'ya gideceği yolu tarif edip uğurlamış. Birkaç gün sonra Belkiya o güne kadar görmediği büyüklük ve güzellikte bir bahçeye ulaştı. Bu bahçenin ortasında çok

büyük bir ağaç vardı. Öyle uzun bir ağaçtı ki nereye kadar yükseldiğini görmek olanaksızdı. Çevresini onlarca insan el ele verse ancak çevirebilirdi. Ama dalları yerlere kadar sarkıyordu. Belkiya, bu ağacın benzerini görmek bir yana, duymamıştı bile. Çünkü yere kadar sarkan her dalında bir başka meyve türü yer alıyordu. Belkiya bir süre bu ağacı seyretti. Sonra yarı korku yarı imrenme ile ağaca yaklaştı. Elini uzatıp dallardan birinden bir elma kopardı. Bir an durup çevresinden bir ses, bir itiraz bekledi. Sonra iştahla ısırды elmayı. Elmayı bitirince bir başka daldaki şeftaliye uzandı. Bu kez ağacın dibine oturdu. Tam şeftaliyi ısırırken bir sesin kendisine seslendiğini duydu:

– Hoş geldiniz, afiyet olsun!

Belkiya şaşkınlıkla çevresine baktı, kimseyi göremedi. Aynı ses bu kez gülercek seslendi:

– Ağacın üstüne baksanıza...

Başını kaldırıp ağaca bakınca olağanüstü güzel ve iri bir kuş gördü. Hem kuşun her tüyünün ayrı ayrı renklerde parlayışına hem de insan gibi konuşmasına şaştı. Kuşun onun bu şaşkınlığına güldüğünü fark edince,

– Hoş bulduk ey güzel yaratık, dedi. Kimsiniz?

Bir kuşun insan gibi konuşması onu şaşırtmıştı.

Kuş,

– Gördüğün gibi kuşum, ey insanoğlu, diye yanıt verince, rahatladı.

– Peki ey güzeller güzeli, sen ne kuşusun, bu cennet örneği bahçe neresidir?

Kuş,

– Burası Hızır Bahçesi'dir, dedi. Ben de burada yaşıyorum. Beni Tavusu Azam, Büyük Tavus diye adlandırırlar. Atanız Hazreti Adem ile Cennet'teydim.

Kuş, sözünün burasında içini çekti, sonra,

– Bildiğiniz olaydan sonra, diye sürdürdü sözünü, Adem, Havva ve yılanla birlikte Cennet'ten kovuldum. O günden beri buradayım.

Belkiya, bir an Cennet'ten kovulma öyküsünde bir kuş olup olmadığını anımsamaya çalıştı. Sonra,

– Ey tavus, dedi. Beni insanlar arasına, Mısır'a göndermeye bir çare var mıdır?

Tavus,

– Ey insanoğlu, diye yanıtladı onu. Ben bu konuda bir şey yapamam. Sabret ki Hızır Aleyhisselam gelsin, derdini ona anlat.

Belkiya, gelecek olanın insanlar zorda kaldığında yetişen kutsal yaratık Hızır olacağı umuduyla beklemeye başladı. Birden karşısında ak sakallı bir adam gördü. Adam ak sakallına karşın dinç görünüyordu. Belkiya hemen eğilip adamın elini öptü. Sonra saygılı bir sesle,

– Ey zorda kalanların imdatçısı, dedi. Ben yerimden yurdumdan nicedir uzaktayım. Kerem et, beni yurdum Mısır'a gönder.

Hızır, gülümserek Belkiya'nın omzunu sıvazladı:

– Oğul, ben darda kalanın imdadına Yüce Tanrı'nın emriyle yetişirim. Benim tüm yaptıklarım Tanrı buyruğudur. Senin yurdun buradan insan ayağıyla bir yıllık yoldur. Sen Tanrı'ya yalvarıp yakar. Ola ki bağıışı bol Tanrı senin yurduna dönmene izin verir.

Belkiya ellerini açıp Tanrı'ya yakarmaya başladı. Duasını tam bitirdiği sırada Hızır,

– Ey Belkiya, tut elimi ve gözünü yum, diye seslendi.

Belkiya gözünü yumdu, Hızır'ın buyruğuyla açtığında Mısır sarayındaydı.

Kardeşi ve ailesiyle görüştü, özlem giderdi. Ve başından geçenleri okuyanlar ders alsın diye yazdı. Okuyanlar onun suçlarının bağışlanması için Tanrı'ya dua etsinler.

Şahmaran öyküyü bitirdikten sonra bir an sustu. Camasb, yılanlar, ejderhalar, ifritler; ses çıkarmadan, yalvaran bir tavırla ona bakıyorlardı. Şahmaran,

– Pekâlâ, öykümüz bitti, dedi. Artık ailenin yanına dönebilirsin. Yalnız bir kez daha kimseye benden söz etmeyeceğine ve ömrün boyunca hamama gitmeyeceğine söz ver, dedi.

Camasb, bildiği tüm kutsallıklar adına yemin edip söz verdi. Sonra bunca zaman birlikte yaşadığı yaratıklara veda etti.

Şahmaran, bir ejderhaya hazırlanan anmalıkları yanına almasını ve Camasb'ı bal kuyusu yakınına bırakmasını buyurdu. Sonra,

– Ben vedalaşmayı sevmem, dedi. Dilerim sözünü tutarsın da, öte dünyada görüşürüz.

Camasb, bir anda kendini bal kuyusunu keşfettiği mağarada buldu. Yanında mücevherle dolu bir heybe vardı.

Eve dönüş

Camasb heybeyi koltuğuna kısıtırıp delice bir koşu tutturdu. Akşam alacasında bir zamanlar yaşadığı şehrin yakınlıklarına varmıştı. Adımlarını yavaşlatarak kimsenin dikkatini çekmeden mahallesine ulaştı. Anasıyla yaşadığı evin kapısını çaldı.

Camasb'ın anasının öldü sandığı oğlunu karşısında gördüğünde duyduğu şaşkınlık ve sevinçi düşlemek doğal da anlatmak kolay değil. Kadıncağız sevinçten sanki on yıl gençleşti. Camasb anasıyla sarılıp öpüştü. Hasret giderdi. Ama annesinin bunca zamandır nerede olduğu, ne yaptığı sorularını yanıtlamadı. Üstelemelerini,

– Büyük yeminim vardır ana, söylemem hayırlı değildir, sözüyle geçiştirdi.

Sonra anasına,

– Ana söyle bana, ben bu evden gideli kaç yıl oldu, diye sordu.

Anası,

– Ah oğul, sen gideli beş yıl bitti, dedi. Arkadaşların seni kaplanların parçaladığını söyleyeli beri ağlamaktan gözümde yaş kalmadı.

Camasb, annesinin bu sözleriyle arkadaşlarının ona para vermemek, bal payını aralarında paylaşmak için onu ölsün diye kuyuda bıraktıkları günü, yaptıkları hainliği bir kez daha anımsadı, öfkelendi.

– Peki, arkadaşlarım nasıllar, diye sordu. Hâlâ odunculuk mu yapıyorlar?

– Yok oğlum yok, o günden sonra Allah onlara ‘yürü ya kulum’ dedi. Hepsi büyük tüccar oldu. Sağ olsunlar değer-bilir delikanlılar hepsi. Eğer arada sırada beni yoklayıp hatır sormasalar, bir şeyler armağan etmeseler nasıl dayanırdım bilmem.

Camasb arkadaşlarının nasıl insanlar olduğunu anasına anlatmayı bir an düşündü. Ama o zaman yaşadığı her şeyi de anlatması da gerekecekti. Dışlerini sıkıp sustu. Sonra,

– Anacığım, dedi. Seni bu yaşında yoracağım ama onlardan birini çağırır bana.

Annesi,

– Yok oğul yok... Onlar zengin adamlar, diye itiraz etti. Ben gidip çağırmaya cesaret edemem. Sen sabaha dükkânlarına gidersin.

Camasb, annesini öperek, sarılarak gitmeye zorladı:

– Hiçbir şey olmaz anacığım, sen beni dinle, en yakınımızdaki ev hangisininse git, kendileri kapıya çıkmasa bile kapıyı açan uşağa, “Oğlum Camasb geldi, beyinizle görüşmek istiyor,” de. Dön gel.

Kadıncağız oğlunu kıramadı. Eski oduncu, yeni tüccardan birinin konağına gitti. Kapıya çıkan uşağa oğlunun söylediklerini aktardı. Adam uşağının söylediklerini duyunca telaşlandı. Sokağa fırlayıp kadına yetiştii.

– Ben birazdan geleceğim anacığım, dedi.

Sonra eski arkadaşlarından birinin evine gitti. Ötekileri

topladı. Konuştular, tartıştılar, bir çıkar yol bulamadılar. Tanımazdan gelseler olmaz, onu ölmeye bıraktıkları apaçık bir şey. Devlet kolcularına şikâyet etseler hepsi tutuklanır, yargılanır. Belki mallarına bile el konur. Belki de mahkeme hepsini ölüm cezasına çarptırır.

Ne yapıp da suçlarını bağışlatacaklarını bilemediler. Sonunda biri, "Gidip yalvaralım, mallarımızın yarısını ona verelim, suçumuzu bağışlatalım," dedi. Bu fikri beğendiler. Bir başkası, "Eğer bizi bağışlamazsa malımızın hepsini verir canımızı kurtarırız," dedi.

Hemen Camasb'ın evine gittiler, bir ağızdan,

– Kardeşim Camasb, biz bir cahillik ettik. Yoksulluk ve tamah gözümüzü kararttı. Bizi bağışla. İşte mallarımızın listesi, işte tapularımız. Beğen beğendiğini al. Ortağımız ol. Yeter ki bizi affet, dediler.

Camasb, onların bu çaresiz durumlarını görünce acıdı, oturup onlarla konuştu. Kendince mal seçti, onlarla ortak ticaret yapma kararı verdi. Sarılıp, sözleşip, senetler alıp verip anlaştılar.

Camasb, eski arkadaşlarından aldığı mallara Şahmaran'ın armağanlarını kattı. Varlıklı saygın bir adam oldu. Evini değiştirdi. Anasına hizmetçiler tuttu. Ama Şahmaran'a verdiği sözü hiç unutmadı. Ne kimseye yaşadıklarını anlattı, ne hamama gitti. Evlenmesi için üsteleyen annesini dinlemedi. Ağzından bir şey kaçırmaktan korktu. Böylece insanlar arasına döneli yedi yıl oldu.

Keyhusrev'in çaresiz hastalığı

O sırada Camasb'ın yaşadığı ülkenin hükümdarı Keyhusrev'di. Bir sabah uyandığında gövdesinin bir yanında kızıl lekeler gördü. Hemen saray hekimini çağırdı. Hekim kitaplar karıştırıp bir merhem hazırladı, hükümdarı hamama sokup lekelerle merhem sürdü. Ancak biraz sonra hükümdarın gövdesi sızlamaya, lekeler soyulup kıpkızıl yaralar oluşmaya başladı. Bundan sonrası da böyle kötü bir biçimde sürdü. Hekimler ilaç yaptıkça hükümdarın durumu ağırlaştı. Her ilaç onun acılarını artırdı, yaraları büyüüttü. Hekimler çare aramaktan, eczacılar ilaç karmaktan yoruldu. Hükümdarın yaşaması zorlaştı.

Keyhusrev'in bilimde ve sihirde uzman bir veziri vardı. Adı Şemhur'du. Hükümdarın hastalandığı günden başlayıp hekimlikle ilgili kitapları karıştırıyor, onun derdine derman olacak ilacı arıyordu. Bir gün bir kitapta bu hastalığın Şahmaran'ın etini yemekle geçeceğini gördü.

Hemen tellallar çıkartıp Şahmaran'ı görenin, yerini bilen saraya gelmesini, istediği her şeyin verileceğini duyurdu. Kimseler gelmedi. Elbet Camasb da bu konuda kimseye bir şey söylemedi.

Şemhur, kitaplar karıştırıp Şahmaran'ı gören insanı bulmak için ne yapacağını araştırdı. Sonunda bir kitapta Şahmaran ve onu görenlerle ilgili şu notu gördü: "Şahmaran, dünyadaki tüm yılan ve bu cinsten hayvanlara egemen bir canlıdır. İnsan başlı bir yılan olduğu rivayet edilir. Yaşını bilen yoktur. Onu gören her ot ve ağaç dile gelip özelliklerini, şifa olduğu dertleri dile getirir. Şahmaran'ın etinin dahi çaresiz dertlere şifa olduğu söylenir. Kaç yaşında olduğu bilinmeyen bu yaratığı gören ademoğlunun bedeninin bel den aşağısı balık gibi bembeyaz pullu olduğu duyulmuştur. Ancak doğrusunu Yüce Mevla bilir." Şemhur hemen bu öğrendiklerini hükümdarına bildirdi. Halkın hamamlara bedava gitmesi, hamama gitmeyenin zorla götürülmesi için izin istedi.

Hükümdar bu izni verdi. Hamamcılara nasıl bir adam arayacakları bildirildi.

Tellallar bu kez hükümdarın herkesin hamama gitmesini buyurduğunu duyurdular.

Gitmek istemeyen zorla götürülecekti. Camasb tellalları duyunca önce saklandı. Sonra şehirden kaçmayı denedi. Ama sonunda yakalandı, elleri bağlanıp zorla bir hamama götürüldü. Hamamcı onu soyunca bel den aşağısının bembeyaz pullu olduğunu görüp vezire haber gönderdi.

"Can Canandan Azizdir"

Camasb'ı elleri bağlı, gövdesi yarı çıplak saraya götürdüler. Şemhur ona Şahmaran'ın yerini sordu. Camasb, bu adı ilk kez duyuyormuş gibi davrandı.

– O da nedir ki... dedi. Hiç duymadım.

Şemhur, Camasb'a hükümdarın hastalığını, Şahmaran'ın bu derde deva olduğunu anlatmaya çalışınca da anlamazdan geldi:

– Anlaşılan siz benim babam Danyal'ın ününü duymuşsunuz devletlim, dedi. O yüzden benim hükümdara hekimlik edebileceğimi sanırsınız. Ama ben yedi yıl okula gittim de yedi kelime öğrenemedim. Hükümdara nasıl ilaç yaparım?

Şemhur, “Oğlum, gövdedeki bu pullar nedir?” diye sordukça Camasb'ın yanıtı, “Gövdem doğuştan böyledir, inanmayan ebeme sorsun,” oldu. Kısacası ne para pul vadi ne de korkutmalar Camasb'ı konuşturamadı. Sonunda Camasb'ın konuşmadığı haberi Keyhusrev'e ulaşınca, “Can cümleden azizdir,” diye buyruk verdi. “Dövün, işkence edin, daha da konuşmazsa öldürün.”

Camasb'a yapılan işkencelerden cellatları bile bıktı. Derler ki bugün Tarsus'ta Şahmaran Hamamı denilen hamamın duvarındaki kan lekeleri onun kanıdır. Ama Camasb konuşmadı. O zaman onu öldürmek için şehrin alanına götürdüler. Dediler ki:

– Ey Camasb, madem bize Şahmaran'ın yerini söylemiyorsun, seni işte burada öldüreceğiz. İhtiyar anana da senin ölümünü seyrettireceğiz ki, durumun hükümdar emri dinlemeyene örnek olsun.

İşte o zaman Camasb'ın direnci kırıldı. Ölmekten değil, anasının onu bu perişan durumda gördüğünde atacağı çığlıklardan korktu.

– Durun, dedi. Şahmaran'ı gördüğüm yere götüreceğim sizi.

Ve Keyhusrev ile Şemhur'a müjde gitti.

"Ey Çiğ Süt Emmiş İnsanoğlu!"

Camasb, Şemhur'u ve askerleri alıp Şahmaran'ın bahçesine açılan bal kuyusunun bulunduğu mağaraya götürdü. Şahmaran'a kimsenin ulaşamayacağını umuyordu. Şemhur oraya ulaşınca birtakım kitaplar okuyup ateş yaktı. Ateşe otlar atıp dualar okumaya başladı. Bir süre sonra kuyunun taş kapağı kendi kendine açıldı. Kapkara bir ifrit görüldü. İfritin başında pırıl pırıl altın bir tepsi vardı. Tepsinin içinde de Şahmaran.

İfrit tepsiyi yere bırakıp kayboldu. Şahmaran başını kaldırarak çevresine bakıp da Camasb'ı görünce, kırılgan bir sesle:

– Ey çiğ süt emmiş insanoğlu, dedi. Verdiğin söz bu muydu? Beni bu büyücü ihtiyara teslim etmek için mi yemin etmiştin?

Camasb öyle utandı ki, cevap veremedi. Tam o sıra Şemhur, Şahmaran'ı tepside alarak için elini uzattı. Şahmaran ışıltılı bir sesle haykırdı:

– Çek elini, seni yok ederim.

Şemhur irkilerek elini çekti.

Şahmaran, Camasb'a,

– Beni sen koynunda götür, öleceğim yere, diye buyurdu.

Camasb altın tepsiye yaklaştı, incitmemeye çalışarak Şahmaran'ı kucakladı. Gömleğinin içine soktu. Askerler Camasb'ı çevrelediler. Başa Vezir Şemhur geçti. Emir verdi:

– Alay, şahımızın sarayına...

Şahmaran, Camasb'a fısıldadı:

– Gövden kan kokuyor, yara bere içinde, sana ne yaptılar?

Camasb, Şahmaran'ın sorusuna yanıt olarak,

– Şahım, size Keyhusrev'in derdine derman soracaklar, dedi.

Şahmaran ısıklı sesiyle güldü.

– Ey cahil... Keyhusrev'in derdinin devası benim etimdir. Camasb bu sözle ürperdi.

– Bana bunu demediler, dedi... Ölsem demezdim yerini...

Sizi o kuyudan çıkaramazlar sandım.

Şahmaran,

– Seni kınamıyorum, dedi. Herhalde gücünü aşacak kadar zorlandın. Ne yapalım, ölüm Tanrı buyruğu. Benim yazgım buymuş. Senden bir isteğim var, öldürülmemi istediklerinde beni sakın sen öldürme.

Camasb, Şahmaran'ı dinlerken için için ağlamaya başlamıştı. Gözyaşı Şahmaran'ın yüzüne düştü. Şahmaran hüznünlü bir tavırla,

– Ağlama Camasb, dedi. Beni kesip kaynatacaklar. Beni kaydattıklarında ilk suyumu sana içirmek isterlerse de sakın içme. Bir yolunu bul şu alçak ihtiyara içir, sen ikinci suyumu iç, zararlı çıkmazsın.

Camasb,

– Ben, nasıl... diye kekeleydi.

– Benim seninle olacağımı düşün, dedi. İkinci suyumu sen iç. Madem sözünü tutmadın, bari öğüdümü tut...

Alay, Keyhusrev'in sarayına ulaşmıştı. Şemhur askerleri sarayın mutfağına yöneltti.

Sonra Camasb'a,

– Koynundan çıkar şu Şahmaran'ı da boğazla, diye buyurdu.

Camasb, diz çöktü:

– Beni öldürün devletlim, ama bunu benden istemeyin, diye hıçkırmaya başladı.

Şemhur kızarak Camasb'ı yakasından tuttu. Şahmaran'ı koparırcasına koynundan çekip boğazladı. Bir yandan da,

– İnsanoğlu bir yılan için ağlar mı, diye homurdanıyordu.

Şemhur, Şahmaran'ı bıçakla üç parçaya böldü. Toprak bir kaba koyup üstüne su doldurdu. Ocağın üstüne koydu. Sonra da,

– Su kaynayınca hemen şu kaba boşalt, dedi. Tekrar su koy. O da kaynayınca şu şişeye doldur. İlk suyu, yani kaptaki suyu sen iç, hastalanmazsan şişedeki ikinci suyu da ben içeceğim, belimin ağrısına devadır.

Tam o sıra Keyhusrev, Şemhur'u çağırttı. Camasb, ağlayarak toprak çanaktaki kaynayan suyu şişeye boşalttı. Yeniden su koydu. Su yeniden kaynayınca tasa boşaltıp içti. Çanağı da ateşten aldı. Bir anda Şahmaran'ın çanaktaki parçalarının dile geldiğini duydu:

– Ey Camasb, biz şahın derdine dermanız, başımı ilk gün, orta parçamı ikinci gün, kuyruğumu üçüncü gün yedir. Dördüncü gün şahı hamama götür, yaraları iyi olacaktır.

Camasb bir an şaşırdı. Sonra çevredeki askerlerin kıpırdamadığını görünce bu sesi yalnızca kendinin duyduğunu anladı. Şahmaran'ın, "Seninle olacağımı düşün," dediğini anımsadı. O sıra Şemhur mutfığa geldi. Tastaki suyun içilmiş olduğunu görünce heyecanla şişeyi alıp, "Bu ikinci su, değil mi?" deyip başına dikti. Ve bir anda gövdesi davul gibi şişerek çırpınmaya başladı. Biraz sonra da son nefesini verdi.

Keyhusrev olanları duyunca Camasb'ı çağırtıp,

– Oğlum seni bunca hırpaladık. Yılan da olsa bir cana kıydık, ama Şemhur ölünce hepsi boşa gitti, dedi. Şimdi benim ilacımı kim yapacak?

Camasb, Şemhur'un ölümüyle kendine güvenini kazanmıştı. Saygılı bir sesle,

– Bana güvenin Şahım, dedi. Ben ünlü Danyal'ın oğlum. Ve şifanızı da bilirim.

Sonra duyduğu seslere göre şahmaran'ın parçalarını sırayla   gün Keyhusrev'e yedirip, dördüncü gün hamama götürdü. Keyhusrev kısa sürede iyileşince onu şemhur'un yerine vezir atadı. Sonra da kızıyla evlendirdi.

Camasb, şahmaran'ın suyunu içtikten sonra otların dilinden anlamaya başladı ve hekimlikte ilerledi. Bir gün annesinden, babası Danyal'ın kitabını istedi. Ve anlatıldığına göre bu kitaba yeni bölümler bile ekledi. Gün gelince de elbet tüm insanoğulları gibi ölüp gitti. Kitabı da ne yazık ki değerbilmezler elinde kaybolup gitti.

Öykücünün dediğidir

Ey bu öyküyü okuyan, bil ki bu öykü bir vefa öyküsüdür ve yüzyıllardır anlatılır. Kimi der ki bu öykü İsa'dan binlerce yıl önce anlatılmaya başlanmıştır. Kimi der ki Camasb ünlü Lokman Hekim'dir... Kimi de der ki yılan zehirlerinin derde deva oluşu kadar Şahmaran inanışı hekimlikle, eczacılıkla ilgili işaretlere yılan resmini yerleştirmiş. Doğrusunu kim bilir?

Camasb'ın öyküsü mensur biçimde hem Arapça hem Farsça yazılmıştır. Camasbname'nin mensur yazılışının dilimize ilk kez Musa Abdi adlı bir şair tarafından II. Murat adına çevrildiği, ünlü ozan Ahmed-i Dai'nin de bir Camasbname çevirisi olduğu bilinir. Halk da bu öyküyü çeşitli biçimlerde anlatmıştır.

İnsan başlı yılan, Yılanlar Hükümdarı Şahmaran'ı ise her bölgenin halkı bir başka çizmiş, boyamış, halılara işlemiş. Unutmamış. Bu resimleri, halıları yılanlara karşı tılsım saymış.

Kimi bölgelerde yılanlarla karşılaşanlar, "Şahmaran'ın başı için," seslenişiyle korumaya çalışmış kendini.

Yılanlar Şahmaran'ın öldüğünü duyduğunda onun öldürüldüğü şehri basacaklarmış. Bu şehrin Misis olduğuna inanılır. Şahmaran'ın kalesini de gösterirler size.

Ben henüz çocukken gördüm Şahmaran'ın resimlerini. Defalarca dinledim öyküsünü... Halk kitaplarından okudum, her seferinde ayrı tat aldım... İstedim ki halkın yüzyıllardır unutmadığı bu yılanlar şahıyla haylaz delikanlıyı bugünün genci de öğrensin. Derledim, düzenledim, yazdım. Benden önce yazıp söyleyenler eksiklerimi bağışlasın...

ŞAHMARAN / SENNUR SEZER

Şahmaran: başı insan, gövdesi yılan olan bir söylence yaratığıdır. Eskiden evlerin duvarına, göz alıcı Şahmaran resimleri asılırdı. Resimlerde uzun saçları, kapkara gözleriyle Şahmaran'ın yüzü daha çok kadını andırırdı. O güzel yüzün altındaki gövdeden, el kol yerine, kıvrımlı yılanlar fırlardı. Aradan yıllar geçer, kuşaklar değişse de o resimler yerinden kaldırılmazdı.

Yalnız duvarlar mı, kahve tepsilerinin camı da Şahmaran resimleriyle renklendirilirdi. Sıradan çizimler değildir bu resimler, bir sanat eseridir. İnsanımız, Şahmaran'ı neden bir güzellik simgesi olarak böyle yüceltmıştır? İnsan soyu her şeyi bağışlar da ihaneti bağışlamaz; ondan! İhanete uğrayan, soktu mu anında öldüren yılan, ihanet eden ise, insandır. Buna karşın, halkın vicdanı, kendi soyundan yana çıkmamış, binlerce yıl, ihanete uğrayan bir yılanı yüreğinde barındırmıştır.

Sennur Sezer bu kitapta, yalın dili, ilginç ve usta işi yorumuyla Şahmaran'ın öyküsünü anlatıyor...

kirmiziked.com
[/kirmizikedkitap](https://www.kirmizikedkitap.com)
[/kirmizikedkitap](https://www.kirmizikedkitap.com)
[/kirmizikedkitap](https://www.kirmizikedkitap.com)

